

TESVİYE

YIL : 9

SAYI : 45

MAYIS 2000

KONVAN

Bu yılki konvanımız 22 Nisan 2000 tarihinde Conrad Oteli Balo Salonunda yapıldı.

Geleneksel Balomuz 22 Nisan 2000 günü saat 20.⁰⁰ de gene Conrad Otelinde yapıldı.

ÇEVRE BAKANLIĞI ÇEVRE KORUMA KURUMU

BOTAŞ TEPE GRUBU

ÇELTİK TİC. MAD. VE SAN. LTD. ŞTİ

BOTAŞ FERNAS-STFA-ENERKOM

BOTAŞ ALARKO ALSİM

SABANCI HOLDİNG AKÇANSA A.Ş.

TOTALGAZ TÜPGAZ A.Ş.

ÇANAKKALE BELEDİYESİ

İLLER BANKASI

EGEGAZ A.Ş.

TEAŞ

BOTAŞ

KIRCA A.Ş.

AYAN MADEN

BARİT MADEN TÜRK

TOTALGAZ-BUTANGAZ

ÇANAKKALE BELEDİYESİ

BOTAŞ LİMAK-BAYINDIR GR.

BOTAŞ ÇOLAKOĞLU-İNDET GRUBU

ŞA-RA ENERJİ İNŞ. TİC. ve SAN. A.Ş.

BOTAŞ PEKER-MEGADEx GRUBU

KALE GRUBU-KALE KİM A.Ş.

BOTAŞ OHS

KALEMADEN HAM. SAN. VE TİC. A.Ş. Çanakkale-Kalsedon Ocağı-Taş Ocağı

Ihlara-Patara-Kekova Çöp Deponi Alanları

Sivas-Kayseri Doğalgaz Boru Hattı ve Jeoteknik Etüt

Adana-Kromit Zenginleştirme Tesisi

Doğu Beyazıt-Erzurum Doğalgaz Boru Hattı

Sivas-Erzurum Doğalgaz Boru Hattı

Çanakkale-Ezine Malzeme Ocakları

İzmir-LPG Tesisi Zemin Etüdü-LPG tesisi

Çanakkale-Taş Ocağı

Derince Göleti Jeoteknik Etüt

LNG Terminali

Yüksek gerilim hatları

Kepez İskelesi

Ordu-Taş Ocağı

Çanakkale-Tras Taşı Ocağı

Kayseri -CO₂ Sıvılaştırma Tesisi

LPG Depolama Tesisi

Çöp Deponi Alanı

Kayseri-Ankara Doğalgaz Boru Hattı

Atatürk Barajı-Şanlıurfa Enerji Nakil Hattı

Bursa-İzmir Doğalgaz Boru Hattı ve Jeoteknik Etüt

Seramik Yapıştırıcı ve Derz Dolgu Tesisi

Blue Stream Samsun-Ankara Doğalgaz Boru Hattı

ÇED'li Yatırımlar Çiçekli Yarınlar

Küçükesat Cad. No: 53/2

Kavaklıdere / ANKARA

Tel: 4184774 - 4184874 - 4184964

4192497 - 4192498 - 419 45 85

Fax: 4192499

E-mail: mtcevre@tr-net.net.tr

mtcevre@basari.net.tr

M.Murat ÜNAL (Yörünge)

TR 0312 419 45 85
TR 0312 418 47 74
TR 0312 418 48 74

Dişhekimi

Dünya güzeli bir kızı var: Simay

Otomobilleri çok seviyor

Masa Tenisi Federasyonu Kupası Türkiye üçüncüsü

Hastalarından izin alıp 30 dakikasını kendi dişlerine ayırdı

Courtesy of Dt. Işınur TURAN

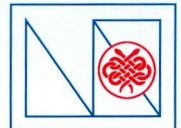
Opalescence Xtra = Power Bleaching

Dişlerinizin sağlığını koruyarak beyazlatan jel

Dişhekiminize sorunuz

CE 044

Bir tek Opalescence içeriğindeki %20'lik su sayesinde beyazlatma etkisi sırasında diş minenizi susuz bırakmaz. Opalescence ile uygulamaya başlamadan önce başka ürünlerle dişinizi beyazlattı iseniz, diş minenizin susuz kalmasından dolayı dişhekiminizi uyarınız. Sonuç ve beyazlatma zamanı hastadan hastaya değişmektedir. Opalescence ile Türk üniversiteleri de çalışmalar yapmış ve kıyaslamalı olarak olumlu üstünlükleri vurgulanmıştır. Opalescence'de renk geri dönüşü görülmemiştir. (2 yıllık çalışma - 1995 Hacettepe Üniversitesi) Değişik konsantrasyonlu beyazlatıcılarla Opalescence kıyaslandığında diş minesindeki etkiler açısından en iyi sonuç bir tek Opalescence'dedir. (Doktora tezi 1996 Ege Üniversitesi) Değişik konsantrasyonlu beyazlatıcılarla Opalescence kıyaslandığında dişin hidroksi apatit fazını bozmayan tek ürün Opalescence'dir. (Doktora tezi 1997 Marmara Üniversitesi)

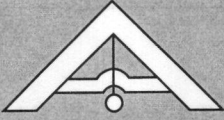

RDENT

Tel: (0216) 372 38 38

Belgegeçer : (0216) 372 80 66

e-mail: ordent@superonline.com

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ DERGISİDİR

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi : **SAHİR TALÂT AKEV**

Yazı İşleri Sorumlu Müdürü : **CELİL LAYİKTEZ**

NURUZİYA SOKAĞI 21, BEYOĞLU - İST. TEL.: (0 212) 251 26 50
 DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
 ÜYELERE MAHSUSTUR. İKİ AYDA BİR YAYINLANIR.
 YENİLİK BASIMEVİ TEL.: (0 212) 243 55 72 - 245 32 48

YIL : 9

SAYI : 45

MAYIS 2000

İÇİNDEKİLER

2. Tesviye'den	Celil LAYİKTEZ
3. Bir Konvan'ın Ardından	Tesviye
9. Mason Sanatçıları Sergisi.....	A. Koray DARGA
15. Âfet Yardım Komisyonu Çalışmaları	Tesviye
16. 27 Mayıs Devriminden Sonra, İlk Genel Kurul Tersimatı.....	Tesviye
20. Birinci Schaw Yasası ve 3 Temmuz 1599 Tarihli Bir Tersimat.....	Celil LAYİKTEZ
22. İskoç Kralı Robert Bruce'un Yüreği ve Tampliye Şövalyeleri.....	Çeviri: Celil LAYİKTEZ
25. Osmanlılarda Yemek	Sevim GÖKYILDIZ H.
32. Zurnanın Son Deliği	Özkan TETİK
34. Merak Ettikleriniz.....	Tesviye
36. Masonların Dünyasında bir Gezinti	Tesviye
41. Synopsis	Tesviye
43. Bulmaca	Sinan GÜRMEK

KAPAK RESMİ

BÜ. ÜS. EN MUH. SAHİR TALÂT AKEV K.

TESVİYE'DEN

Sevgili Kardeşlerim,

22 Nisan Konvanımızda Büyük Üstat En Muh. Sahir Talât Akev K. ikinci iki yıllık dönemi için, büyük bir ekseriyetle ve ilk turda tekrar seçildi. S.3'den itibaren Konvan, seçim ve balo haberlerini, s. 36'da da, Yurt İçinden Haberler bölümünde, Büyük Kurul'a seçilen Kardeşler arasında Büyük Üstadın takdir ettiği görev dağılımını bulabilirsiniz. Büyük Üstadımıza ve yeni görevli kardeşlerimize sağlık ve başarılar dileriz.

Konvanla birlikte halka açık Mason sanatçılar sergisi Beyoğlu lokalimizde açıldı; gördüğü rağbet üzerine sergi bir hafta uzatıldı. Ne yazık ki, bu defa, 1999'da Aya İrini'de yer alan 90. Yıl Sergisinde olduğu gibi, bir ziyaretçi kayıt defteri tutulmadı (s.9).

Âfet Yardım Komisyonunun çalışmalarını ve projelerini s.15'te sizlere sunuyoruz. Ancak, hemşire ve kardeşlerden değişik branşlardan doktor kafilesine son dakikada resmi izin çıkmadı ve bürokrasi nedeniyle bu güzel yardım yapılamadı.

27 Mayıs Devriminin yıldönümü münasebetiyle, devrimden hemen sonra başbakanlık müsteşarı Büyük Üstat Ahmet Salih Korur K.'in tutuklanması üzerine 26 Haziran 1960 tarihinde toplanan bu fevkalâde ilginç Genel Kurul tersimatını, arşivimizden sizlere sunuyoruz. Ancak vesaikin uzunluğu nedeniyle tersimati bölmek zorunda kaldık, ikinci kısmını gelecek sayımızda okuyabileceksiniz.

Operatif Masonluğun ilk yazılı yasaları Schaw yasalarıdır. Bu yasalarla ilgili izi kalmış ilk uygulamada, kabul edilmemiş bir çırağı baca inşaatında kullanan bir usta yargılanır (s.21); s.23'te de İskoçya Kralının Tampliye Şövalyeleri ile olan ilişkisi anlatılmakta.

Osmanlı sofrasını ve helva sohbetlerini merak ediyorsanız, Sevim Gökyıldız H.nin yazısını s. 25'te okuyunuz.

Merak ettikleriniz bölümünde kızılderili derecesi, ömür boyu üyelik gibi konular işlendi. Yurt Dışından Haberlerde de, Manchester'de değişik bir Üs. Muh. İs'ad töreni izlenimlerini bulabilirsiniz.

Sevgili Kardeşlerim, hepinizin mutlu bir yaz geçirmenizi dilerim. Eylül ayında tekrar buluşmak üzere,

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla.

Celil LAYİKTEZ

BİR KONVAN'IN ARDINDAN...

22 NİSAN 2000 TARİHLİ KONVAN

Conrad Otelı Balo Salonunu hazırlama, ziyaretçileri karşılama programını ve yürütme görevini 041 No.lu SEVENLER MUH. L.'sı üstlenmişti.

Saat 10.00'da başlayan Konvan'da 157 Locadan

İstanbul'dan : 205 K.

Ankara'dan : 121 K.

İzmir'den : 55 K.

Bü. Üs. : 1 K.

Ön. Bü. Üs. : 4 K.

B.G.K. : 20 K.

Ön. B. G.K. : 33 K.

28 Ziyaretçi Üstad, 14 Yabancı Ülkelerden gelen misafirler ve Kırk yıllık üyelerden 12 K. ve ödül alan 12 K. ile beraber 505 K. katılmıştır.

Ritüelik açılış, Atatürk ve Ebedî Maşrık'a göçmüş Kardeşler için saygı duruşunda bulunuldu, tersimat kabul edildi ve gündemin uygulanmasına geçildi.

Seçimler:

Büyük Üstat Seçimi: P. Muh. Reşit Ata, Çınar Şahenk ve Ahmet Erman K.ler adaylıktan çekildiklerini söylediler. Geri kalan üç aday arasında yapılan oylamada: En Muh. Sahir Talât Akev K. 262; P. Muh. Ergun Zonga K. 132 ve P. Muh. Coşkun Ertürk K. 25, P. Muh. Çınar Şahenk 2 oy aldılar. Geçersiz oyların toplamı da 14 oldu. Böylece ilk turda, En Muh. Sahir Talât Akev K. tekrar Büyük Üstat seçildi.

Büyük Üstat Bü. Sek.liğe Halûk Sanver K.'i, Bü. Haz. Em.'liğine de İhsan Evcilerli K.'i tayin etti ve bu iki tayin, K.lerin oylarıyla tasdik edildi.

Daha sonra Büyük Görevlilerin seçimine geçildi. Oy sıralamasına göre seçilenler:

İstanbul :

1. Tamer AYAN
2. Ahmet ERMAN
3. Agah ARAL
4. Kaya PAŞAKAY
5. Tanju KORAY
6. Ahmet ÖRS
7. Çınar ŞAHENK
8. Oryal GÜVENTÜRK
9. Naif TİMUR

Ankara:

1. Cevat GÜRER
2. Sinan ÖNEM
3. Yaşar AYSEV
4. Ertekin ARASIL
5. Sabit AĞAOĞLU

İzmir :

1. Demir SAVAŞÇIN
2. Ömer HARMANCIOĞLU
3. Mustafa Teoman GÜRGAN

Genel Kurul Tarihi:

Gündemin önemli bir maddesi, Bütçe tahminlerinin sağlıklı yapılabilmesi amacıyla, Genel Kurul tarihlerinin Nisan ayından Aralık ayına alınması idi. Madde kabul edildi.

Bu maddenin kabulünden sonra, ona bağlı olarak, Loca seçimlerinin Kasım yerine Nisan ayına, is'ad törenlerinin de, Aralık yerine Mayıs ayına kaydırılmalarına karar verildi. Bu kararların sonucu olarak, ilk uygulama döneminde, Büyük Kurulun görev süresi, bir defaya mahsus olmak üzere, 3 ay azalacak, Loca görevlilerinin de görev süreleri 3 ay artacaktır.

Loca Görevlilerinin Görev Sürelerinin Hesaplanması Tarzı:

Loca görevlilerinin görev sürelerinin hesaplanması ile ilgili aşağıdaki yorum, oylanarak kabul edildi:

*LGT'nın Üstadı Muhteremliğe seçilmenin şartlarını düzenleyen 47, ve Nazırlığa seçilmenin şartlarını düzenleyen 48. maddelerinde sözü edilen "dönem" ibaresi kısıtlayıcı değil, geniş anlamda yorumlanacaktır. Bu nedenle aynı veya ayrı localarda olsun, kesintili veya kesintisiz olsun, herhangi bir görev iki yıl süre ile yapılmışsa, dönemin tamamlandığı kabul edilecektir. Buna ilâve olarak Üstadı Muhteremliğe seçilebilmek için I ve II Nazırlıklarda toplam iki yıl görev yapmanın da yeterli olacağı kabul edilmiştir.

Afet Yardımı:

Afet yardımı olarak Derince'de yaptırılacak ve son baharda tamamlanması gereken okulun finansman ihtiyacını karşılamak için bankalardan gerekli kredilerin sağlanması kararlaştırıldı.

Yabancı Konuklar:

Öğle tatilinden sonra yabancı konuklar Mâbede alındı, Büyük Üstat görev yeminini tazeledi, seçilen Bü. Gör. K.ler yemin ederek is'ad edildiler, İstiklâl Marşı söylendi. Daha sonra 40 ve 50 yıl ödülleri ile Özel Hizmet ödülleri dağıtıldı, önce yabancı konuklara, sonra da kardeşlere yararlar için söz verildi.

40. Yıl, 50. Yıl ve Özel Hizmet Ödülleri :

50 YILINI DOLDURAN ÜYELER (3 K.)

Muh. Necip Aziz BERKSAN

Muh. Mehmet Fuat AKEV

Muh. İbrahim BERKEM

40 YILLIKLAR (30 K.)

Pek Muh. Yusuf NOMAL

Muh. Melih DOĞAN

Muh. Muammer TOPALOĞLU

Muh. Nüvid ARICAN

Muh. Hüseyin TÜRKTAN

Muh. Albert BİLEN

Muh. Celalettin SONGU

Muh. Bülent ALGAN

Muh. Uğur GÜNDEŞ

Muh. Numan GÜNEYGİL

Muh. Amil KUNT

Muh. Moris ALFANDARI

Muh. Rüçhan ALTUĞ

Muh. Samim TANSAL
Ali Yüksel ÖKE
Cahit GÜROL
Melih ARPAT
Kemalettin ÜLKÜMEN
Necdet ATASAGUN
Nejat BİRCAN
Yıldırım KILKIŞ
Cemal ERTAN
Şevket AĞABEY
Doğan MERTAN
Talat ULUSOY
Simha Robert ASA
Metin DURUM
Altan ÖKE
Gülhan SLEM
Süleyman TAMER

ÖDÜLLER

ÜSTÜN HİZMET ÖDÜLÜ (9 K.)

Orhan Ali AKBAŞ	İzmir	Masonluğa yaptığı hizmetler
Orhan DİNÇ	Ankara	İnşaata katkılarından
Şinasi AFACAN	İstanbul	Bilgisayar sistemi ile ilgili çalış- malarından
Osman URALLI	İstanbul	Halka İlişkiler Komitesi Çalış- malarından
Özer YELÇE	İstanbul	Halka İlişkiler Komitesi Çalış- malarından
Harun KUZGUN	İstanbul	90. Yıl Komitesi
Cem AYDIN	İstanbul	90. Yıl Komitesi
Koray DARGA	İstanbul	90. Yıl Komitesi
Tümer ARGUN	İstanbul	90. Yıl Komitesi

TEŞEKKÜR ÖDÜLÜ (24 K.)

A. Fuat TEK	Ankara	Ankara Vadisi İnşaatı
Mustafa AKMAN	Ankara	" " "
Haldun KARACA	Ankara	" " "
Engin ALSAÇ	Ankara	" " "
Taylan KARABEY	Ankara	" " "
Yaşar Kemal YÜKSEKLİ	Ankara	B.L.'nın Devlet kademelerindeki irtibatını sağladığından
Abdullah DÖRTLEMEZ	Ankara	" " "
Tamer EREL	İstanbul	Bilgisayar Programının yazılımı
Enis BASIM	İstanbul	" " "
Ceyhan GÜNER	Ankara	
Sancar MARUFLU	İzmir	90. Yıl ile ilgili çalışmalarından
Irmak TÜLBENTÇİ	İstanbul	" " "
Vehbi DİLEKSİZ	İstanbul	" " "
Melih ŞABANOĞLU	İstanbul	" " "
Murat KASAROĞLU	İstanbul	" " "
Başar NUHOĞLU	İstanbul	" " "
Ayhan KÖKSAL	İstanbul	Büyük Loca İnşaatına bağış
Celil LAYİKTEZ	İstanbul	" " " "
Edin AKDEMİR	İstanbul	" " " "
Erdal YILMAZ	İstanbul	" " " "
Cengiz AKINCI	İstanbul	Sanat Dallarında B.L. verdiği hizmetler
Mustafa SEÇKİN	İstanbul	" " " "
Rahmi AKSUNGUR	İstanbul	" " " "

TAKDİR ÖDÜLÜ

AKUT için Nasuh MAHRUKİ

ŞÜKRAN ÖDÜLÜ

İsmail İŞMEN (Baloda, kızına)

Ödül dağılımı esnasında duygusal bir an yaşandı: Teşrifatçı Ahmet Tansal K., görevi icabı, babası Muh. Samim Tansal K.'e, 40 yıllık ödülünü almak üzere, Doğuya kadar refakat etti.

Balo:

Conrad Otelindeki Balo Konvan'ı noktaladı. Orkestranın neşeli müziği eşliğinde, yabancı konuklarımızın da katıldığı balo başarılı oldu. Büyük Üstadımızın baloyu açış konuşmasında, Türk Masonluğunun ve de Tesviye Dergisinin büyük kaybı Muh. İsmail İşmen Kardeşimizi andı ve ilk defa verilen Şükran ödülünü kızı Belkis Somer'e verdi. Duygusal anlar yaşandı.

Baloda tek eleştirilebilecek husus, bilet fiyatlarının yüksek oluşundan dolayı bir çok masanın boş kalması ve dolayısıyla, baloyu organize eden İktisadi İşletmemizin bu işten bir miktar zarar etmiş olmasıdır. Orkestra da çok güzeldi, ancak programını bir az erken bitirdi.

Değerlendirme:

Sonuçta, ufak tefek aksamalara rağmen, Washington Nur Locasının ziyareti, Mason sanatkarların sergisi, Konvanı ve nihayet balosu ile dolu dolu bir Masonik hafta sonu yaşadık. Aslında hafta bununla da bitmedi, 23 Nisan Pazar akşamı Anadolu Locası Pera Palas Otelinde geleneksel sanat şölenini tertip etti: Şölende, yemekten önce Devlet Sanatçısı Sn. Mehveş Emeç Hanımefendi beğeniyle izlenen bir piyano resitali verdi; Granit Locası da Konvan'a gelen Alman ve Amerikan (Washington Bü. L. + Nur Locası) delegasyonlarının da katıldığı, kuruluşunun 5. yıldönümünü, Sultanahmet Sarayı Otelinde kutladı.

BÜYÜK LOCA KİTAPLIĞI'NA GELEN YENİ KİTAPLAR:

- Eski Mısır Tarihi ve Medeniyeti.	Afet İNAN
- Masonluk Üzerine. II Cilt. Anadolu 14	Raşit TEMEL
- La Parole Perdue et L'Art Royal.	Daniel BERESNIAK
- Grek ve Romen Mitolojisi.	Nüzhet Haşim SİNANOĞLU
- Aşkale Yolcuları. Varlık Vergisi ve Çalışma Kampları	Rıdvan AKAR
- Asur Soykırımı. Unutulan bir Holocaust.	Gabriel YONAN

MASON SANATÇILAR SERGİSİ

A. Koray DARGA

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası, kuruluşunun 90. ncı yıl etkinlikleri içine bir yenisini daha ekledi. 22 Nisan - 30 Nisan 2000 tarihleri arasında Dernek Merkezinde "Mason Sanatçılar Sergisi" açıldı. Bugün aramızda olan veya ebedi maşrıka göçmüş, gayrî muntazam da olsa, bizden sanatçıların eserleri yer aldı bu sergide. Resim ve heykel dalında eserleri Devlet Müzelerinde sergilenen bu sanatçılarımızın yapıtlarından örnekler, müzelerden ve koleksiyonlardan P. Muh. Ahmet Örs ve Muh. Cengiz Akıncı K. önderliğinde temin edilerek sergilendiler. Kalabalık bir davetli topluluğu önünde açış konuşmasını yapan Büyük Üstad En Muh. Sahir Talât Akev, deprem felâketi nedeni ile ara verilen bu tür kültür etkinliklerinin ileriki günlerde de sürdürüleceğini belirterek sergiye katılan sanatçı Mason Kardeşlerimizi kutladı. Rahmi Aksungur, Teoman Süder, Hasan Kavruk sergi organizasyonunda Muh. Cem Aydın, Muh. Koray Darga, Muh. Cengiz Akıncı, Muh. Harun Kuzgun KK.ler görev aldılar.

22-30 Nisan 2000 tarihleri arasında devam eden
Mason Sanatçılar Sergisi bez afişlerle haricilere de duyuruldu.

Sergide eserleri yeralan Mason Sanatçılarımızı kısaca tanımak istersek:

- **Rahmi AKSUNGUR** / 1955 İzmir doğumlu. 1973-79 İst. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi heykel bölümünden "Master" derecesi ile mezun oldu. Halen Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümünde Doçent olarak görev yapmaktadır. Yapıtlarının pekçoğu ödüle değer görülen Aksungur, 1986 yılında Ahenk Muh. Locasında tekris oldu. 1995 yılında Örs Muh. Locası kurucuları arasında yer aldı.
- **Ersin ALOK** / 1937 İstanbul doğumlu. Psikoloji eğitimi yaptı. Mimar Sinan Üniversitesi Fotoğraf Enstitüsü kurucuları arasında yer aldı. Fotoğraf sanatının ülkemizde gelişmesinin öncülerinden biri olan Alok, 204 kişisel sergi ve 41 yurtdışı sergi açmış bulunmaktadır. 1981 yılında Evren Muh. Locasında tekris olmuştur.
- **Fethi ARDA** / 1934 Elâzığ doğumlu. 1958 İst. Devlet Güzel Sanatlar Akademisinden 1. ncilikle mezun oldu. Yurtdışı çalışmaları olan Arda, pekçok yapıtı ile ödül aldı. Ankara'da yıllarca serbest sanatçı olarak çalıştı. 1995 yılında Bodrum'da vefat etti. 1975 yılında İnanış Muh. Locasında tekris olmuştur.
- **Ali Sami BOYAR** / 1879 İstanbul doğumlu. 1901 yılında Bahriye Mektebinden mezun olarak resim hocası olarak göreve başlamıştır. Sanayiî Nefise'yi birincilikle bitirmiş, bu kurumda müdürlük yapmıştır. Ayasofya Müzesi Müdürlüğü de yapan Boyar ilk Cumhuriyet pulları ve kâğıt para ressamıdır. 1915 yılında Muhibban-ı Hürriyet Locasında tekris olmuş, 1958 yılında İdeal Muh. Locasında tekrar Masonik yaşamına başlamış, 1967 yılında istifa etmiş, aynı yıl vefat etmiştir.

*Rahmi AKSUNGUR K.
çeşitli koleksiyonlarda yer alan
eserleri ile sergiye katıldı.*

Serginin Açılış Kokteylinde Sanatçı KK., Kardeşlerimize ve ziyaretçilere sergilenen eserler hakkında bilgi verdiler.

- **Mehmet Şadi ÇALIK** / 1916 Girit-Kandiye doğumlu. 1939-49 dönemi İst. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümünü bitirdi. 1950 yılında Paris'ten dönünce Akademinin eğitim kadrosunda göreve başladı. Pekçok eseri Devlet Müzelerinde sergilenmektedir. 1959 yılında Sevgi Muh. Locasında tekris olan Çalık, 1967 yılında gayrî muntazam olmuştur.
- **Nazmi Ziya GÜRAN** / 1881 İstanbul doğumlu. Mülkiye mezu-niyetinden sonra Sanayii Nefise'ye devam etti. Paris'te çalışmalar yaptı. 1918-21 ve 1925-27 yıllarında iki kez Akademi Müdürlüğü yaptı. 1910 yılında Resne Locasında tekris edilmiştir. 1937 yılında vefat etmiştir.
- **Hoca Ali RIZA** / 1858 İstanbul doğumlu. Askerî Rüştîye öğrenciliği sırasında resme olan yatkınlığı nedeni ile Harbiye'ye devamında da resim yapmayı sürdürmüştür. Üsküdar konulu resimleri ile özdeşleşmiştir. 1930 yılında vefat ettiğinde ebedî istihgâratı Karacaahmet olmuştur. Mason olduğu bilinmekle birlikte, ayrıntılı bilgi yoktur.
- **Ergin İNAN** / 1940 Malatya doğumlu. 1964-68 İst. Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Resim Bölümünde eğitim gördü. 68'de bu Kuruma asistan kabul edildi. Berlin'de uzun yıllar çalışmalar yaptı. 1982'den bu yana Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar

Resim Bölümünde profesör olarak görev yapmaktadır. Pekçok ödülü bulunan İnan, 1995 yılında İdeal Muh. Locasında tekris olmuştur.

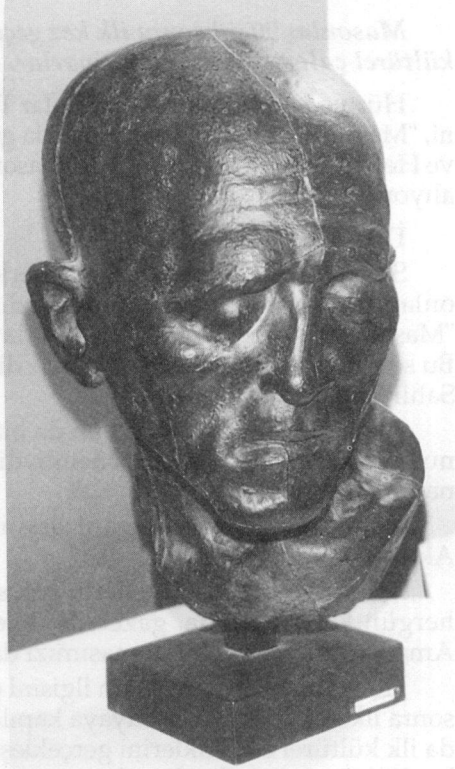
- **Namık İSMAİL** / 1890 Samsun doğumlu. Galatasaray'da okurken, resim öğrenimi için Paris'e gönderildi. 1. nci Dünya Savaşına Kafkas cephesinde katılan İsmail, yapıtlarının 1917 yılında Viyana ve Berlin'de sergilenmesi üzerine yurtdışına gitti. Çeşitli tarihlerde yurtdışı ve İstanbul arasında çalışmalar yapan Namık İsmail 1927 yılında Sanayii Nefise müdürü olarak göreve başladı ve 1935 yılındaki ölümüne kadar bu görevde kaldı. Vefa Locasında tekris olmuş, 1930 yılında da Resne Locasına tebenni etmiştir.
- **Necdet KALAY** / 1932 İstanbul doğumlu. Şeref Akdik atölyesinde çalışmalar yaparak kendini yetiştirdi. 1954-57 yılları arasında misafir öğrenci olarak İst. Devlet Güzel Sanatlar Akademisine devam etti. İktisadî Ticarî İlimler Akademisi mezunudur. Sayısız çalışması ile gerek müzelerde gerekse özel koleksiyonlarda yer almaktadır. Genç yaşta vefatı sanat çevresinde üzüntü yaratmıştır. (1986) 1972 yılında Devrim Muh. Locasında tekris olmuş, 1978 yılında istifa etmiştir.
- **Hasan KAVRUK** / 1918 Akseki doğumlu. 1943 Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü mezunudur. Resim öğretmenliği ve yöneticilik yapmış, uzun yıllar yurtdışında çalışmalarda bulunmuştur. 1982 yılında Devlet Tatbikî Güzel Sanatlar Yüksek Okulunda kürsü başkanlığından emekli olmuştur. Pekçok yapıtı gerek ülkemizde gerekse yurtdışı müzelerinde sergilenmektedir. 1970 yılında Devrim Muh. Locasında tekris olmuş, 1977 yılında gayrimuntazam olmuştur.
- **Zühtü MÜRİDOĞLU** / 1906 İstanbul doğumlu. 1928 Sanayii Nefise heykel bölümünü bitirdi. Paris'te çalışmalar yapan Müridoğlu, 1950 yılında İst. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümüne öğretim üyesi atandı. Zonguldak Atatürk anıtını, Beşiktaş'taki Barbaros anıtı (1944) ile Anıt Kabir büyük merdiveni batı rölyeflerini gerçekleştirdi. Pekçok ödül sahibi olan Müridoğlu 1974 yılında görevinden emekli oldu, 1992 yılında da vefat etti. 1959 yılında Ülkü Muh. Locasında tekris olmuş, 1964 yılında da gayrimuntazam olmuştur.
- **Teoman SÜDOR** / 1943 İstanbul doğumlu. 1968 İst. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü mezunudur. 1970-74 yılları arasında İtalya Roma Akademisinde uzmanlık eğitimi görmüştür. Yurtiçi ve

yurtdışı pekçok sergi açan Südor, genç kuşağın önde gelen sanatçıları arasında yer almaktadır.

1993 yılında Fazilet Muh. Locasında tekris olmuş, 1999 yılında Dostluk Muh. Locasına tebenni etmiştir.

- **Halûk TEZONAR** / 1942 Çorlu doğumlu. 1961 İst. Tatbikî Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Seramik bölümünü 1965'te tamamladı. Aynı yıl asistan olarak bu kurumda göreve başladı. Seramikle başladığı sanatçı kimliğinden asıl ününü heykel çalışmaları ile kazandı. Ulusal ve uluslararası ödüller sahibi olan TEZONAR, 1982 yılında İdeal Muh. Locasında tekris oldu. 1994 yılında aynı Muh. Locanın Üstad-ı Muhteremi iken ebedî maşrıka intikal etti.

- **Güven ZEYREK** / 1935 Ayvalık doğumlu. 1957 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümünü bitirdi. Kişisel sergilerinin yanı sıra pekçok ödülü olan Zeyrek'in eserleri İzmir ve Ankara müzelerinde sergilenmektedir. 1965 yılında Nur Muh. Locasında tekris olan Zeyrek, halen aynı Locada çalışmalarına devam etmektedir.

Haluk TEZONAR K. in sergilenen eserleri ilgi topladı.

Sergi, gördüğü ilgi dolayısıyla 1 hafta süre ile uzatılmıştır.

Işık taşıyan eller ölümlü, ama taşıdıkları ışık ölümsüzdür. Yaratılan eserler, biz öldükten sonra da yaşamaya devam ederler. Bu sergi bizlere bir kez daha bu gerçeği vurguladı. Yeni sergilerde birarada olmak üzere...

MASONLAR "SERGİYE" ÇIKTI...

Bülent GÜNAL

Sabah, 23 Nisan, 2000

Masonlar 90 yıl sonra ilk kez geçen yıl kamuoyuna açılmıştı. Bu kez kültürel çalışmalarını sergiliyorlar.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Türkiye Locası, ilk kültürel etkinliğini, "Mason Sanatçılar Sergisi" adıyla gerçekleştirdi. Sergide, Devlet Resim ve Heykel Müzelerine girmiş 15 Mason sanatçıya ait 50'den fazla yapıt yer alıyor.

İYİ İŞ YAPTIK

Sergide yer alan sanatçıların eserlerine birçok yerde rastlanmıştı ama onların Mason olduğu bilinmiyordu. Peki neden bu tanınmış isimler "Mason sanatçılar Sergisi" adı altında bir organizasyon gerçekleştirdiler? Bu sorunun yanıtını Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Locası Büyük Üstadı Sahir Talât Akev şöyle veriyor:

"Bu sergi, birçok sanatçının da bizim cemiyetimize mensup olduğunu gösterme açısından çok önemliydi. Bundan dolayı iyi bir iş yapıldığına inanıyorum."

Her zaman kültürel organizasyonlara imza atmayacaklarını belirten Akev'in gerekçesi şöyle:

"Çünkü bu tip faaliyetlerin çok sık yapılması taraftarı değilim. Biz hergün kamuoyunda, gazetede, televizyonda görülmek istemiyoruz. Ama kamuoyuyla olan temasımızı da devam ettireceğiz."

Her zaman kamuoyunun ilgisini çekmiş olan Masonlar Locası, 90 yıl sonra ilk kez geçen yıl medyaya kapılarını açmıştı. Bu girişimin ardından da ilk kültürel etkinliklerini gerçekleştirdiler. Akev, neden bu kadar beklediğini şu sözlerle aktardı:

GİZLİLİK BİTTİ

"Biz 99 yılının önemini kamuoyuyla paylaşmak istedik. Çünkü 99 yılı Osmanlı ülkesinde kurulan ilk büyük locanın kuruluşunun 90. yılıydı. Masonluğun dünyada artık gizli bir tarafı kalmadı. Biz de 90. yılı vesile sayarak kamuoyunun önüne çıktık."

Masonluğun gizli kalmasının temelinde geleneklerimiz yatıyordu. Kimi üniversitelerin kürsülerinde incelenen, hakkında kitaplar yayınlanan Masonluğu kamuoyuna anlattık.

Kendi içimizde düzenlediğimiz toplantıların dışında gizliliğimiz kalmadığı için İstanbul ve Ankara'da yaptığımız toplantılarla kamuoyuna açıldık. Bu gizlilik ortadan kalktıktan sonra da bize yapılan saldırılar azaldı."

ÂFET YARDIM KOMİSYONU ÇALIŞMALARI

Düzce Güven Evlere teslim edilen ilaçlar.

9 Nisan 2000 Pazar günü Sur ve Altar Muh. Localarından doktor kardeşlerimiz ile yine Sur, Altar, Geometri, Fazilet, Aydınlanma ve Granit Muh. Localarından komisyon üyesi kardeşlerimiz ve eşleri Hemşirelerimizin katılımları ile Düzce âfet bölgesine gidilmiştir. Bölgede 45 çocuk ve 55 yetişkin kişi üzerinde sağlık taraması yapılmış, gerekli ilaçlar kendilerine verilmiştir. Aynı yardım olarak Amerika'dan gelen oyuncaklar ve diğer malzemeler ihtiyacı bulunan depremzedelere dağıtılmış, sabah başlayan bu çalışmalarımız akşamüstü tamamlanarak görev bitirilmiştir. Genç bir depremzedenin yanık tedavisi ile bir hanımın bel ameliyatı sözkonusu olup, bu konuda çalışmalar yapılacaktır.

Düzce Güven Evlere teslim ettiğimiz tuvalet ve duş üniteleri

Mayıs ayının ilk haftası içinde genişletilmiş bir doktor heyeti ile aynı bölge ziyaret edilerek, tahsis edilecek ilk okulun sınıflarında bu hizmetimiz tekrarlanacaktır. Ekibe çocuk, kadın, pratisyen hekimlerin yanısıra psikolog ve göz doktoru Kardeş ve Hemşirelerimizin katılımlarını bekliyoruz.

Almanya Türkey Muh. Locasından 22.000 DM.'lık bir yardımın Komisyonumuza gönderileceği haberi bizlere ulaştırılmış olup, yardım geldiğinde âfet bölgesinde kısa zamanda yaralar sarılacaktır.

27 MAYIS DEVRİMİNDEN SONRA, İLK GENEL KURUL TERSİMATI...

Fevkalâde Umumî Heyet Toplantısı Tersimatı^(*) 26 Haziran 1960

Bü. Lo. Umumi Heyetinin 26 HAZİRAN 1960 Pazar günü saat 10.00'da İstanbul vâdisinde akdettiği. Fevkal'ade toplantıda:

HAZIR BULUNAN VAZİFELİLER:

Bü. Üs. Kay.	KEMALETTİN APAK B.
Bü. 1. Nâ.	ORHAN ALSAÇ B.
Bü. 2. Nâ.	MUZAFFER URAS B. (<i>vekâletten</i>)
Bü. Hat.	RAFET HAKUL B. (<i>vekâletten</i>)
Bü. Kâ.	ENVER NECDET EGERAN B.
Bü. Hz. Em.	CEMAL GÜCÜ B.
Bü. Has. Em.	ZÜHTÜ BERKE B.
Bü. Muhak	SUAT BERİKER B. (<i>vekâletten</i>)
Bü. Teş.	
Bü. Dah. Muh.	FUAT AYDEMİR B.
Bü. Hâ. Muh.	MAZLUM ÖGET B.
Bü. Sancaktar	AVNİ KARABECE B.

(Bü. Kâ. tarafından yoklama yapılarak gelenler ve gelmeyenler tesbit edildi. Bu duruma göre Umumi Heyet toplantısına Ankara'dan 27 delege yerine 21, İstanbul'dan 58 delege yerine 49, İzmir'den 22 delege yerine 14 delegenin iştirak etmiş olduğu ve bu suretle 107 delegeye mukabil 84 delegenin hazır bulunduğu, binaenaleyh ekseriyetin sağlandığı anlaşılarak mutat merasimle celse açıldı).

(*) Önemli göze alınarak Tersimat bütünüyle ve aynen verilmiş, bu arada imlâsı da muhafaza edilmiştir. Masonik kısaltmalardan sonra gelen üç noktalar yerine tek nokta kullanılmıştır (C.L.).

31 Ocak 1960 tarihinde akdedilen mutat yıllık toplantıya ait zabıt okundu ve söz verildi:

Rahmi Duman: Cârî ve müteammem⁽¹⁾ olan usullere göre, mutat toplantı zabtının normal celselerde okunması gerekirdi. Bununla beraber güzel bir zabıt dinledik, teşekkür ederiz. Müzakere açılmasına lüzum yoktur.

Avni Karabece: Zapta ait bir noktaya işaret edeceğim: Ben takririmi⁽²⁾ geri alırken: (Vaziyetin ehemmiyetine binaen şimdilik geri alıyorum) demiştim.

Ali Şevket Erkün: İstanbul'daki binaya sarf edilen 38.000.- Lira borcun ödemesi bahsinde, Ankara'daki davanın hallinde medar olması için tehir edilen 50.000.- Lira alacağımızın da zabıta ifade edilmesi lâzımdır.

Bü. Üs. Kay. KEMALETTİN APAK: Fevkal'ade toplantı her zaman yapılmaz. Mutat toplantılar da senede bir defa olacağına göre, zabıt okutulmuştur.

(Bü. Hat. Üs.ın işaret edilen noktaların ilâvesi suretiyle zaptı sabıkın kabulünün reye konulması hususundaki teklifi üzerine, reye konuldu ve kabul olunduğu Bü. Üs. Kay.ı tarafından ilân edildi.)

Bü. Üs. Kay.ı Kemalettin Apak: toplantımızın mevzuu olan ve iki maddeden ibaret bulunan gündemimizin müzekeresine geçiyoruz:

1- Kısmî veya Umumî seçim

2- Deklarasyon teklifi.

Bu esaslara göre, kısa maruzatta bulunacağım. Karanlık bir geceden uyandığımız zaman, hakiki güneşle Hürriyet güneşinin bir arada doğduğunu ve memleketin yıllardan beri hasretini çektiği temiz bir hevaya kavuştuğunu gördük. İnkılap mes'ut hadisesinin akabinde, Bü. Üs. Ahmet Salih Korur B. nezaret altına alındı. Bu arada sıkı yönetim hükümleri icabı olarak, bazı yerlerde, Masonik çalışmalar yapamadık.

Bü. Üs. nezaret altına alınmış olduğuna göre, yapılacak muamelenin hep birlikte gözden geçirilmesi için, bu fevkal'ade toplantıya lüzum görülmüştür.

Bü. Üs. nezaret altına alınmış olduğuna göre, yapılacak muamelenin hep birlikte gözden geçirilmesi için, bu fevkal'ade toplantıya lüzum görülmüştür.

(1) Müteammem: bilerek

(2) Ömerge

Anayasa'mız bütün salâhiyetleri B .  s.ın şahsında teksif etmiş ve B .  s. Kay.ını, ancak B .  s.ın vereceği muayyen salâhiyetleri kullanabilen bir eleman halinde bırakmıştır.

Bu itibarla, teşkilâtımızın B .  s.sız nasıl yürütülebileceği Anayasa'mıza göre ne tarzda bir şekli hal bulunması icap edeceği, ancak sizlerin kararınızla tecelli edecektir.

Biz, D . B . Hey'et olarak, mevzuat ile telifine imk n vermek için, iki şık üzerinde huzurunuzda gelmiş bulunuyoruz. B .  s.ın vazifesini fiilen ifa edemeyecek durumda bulunduğu cihetle, müstafi addetmek ve bu surette yerine bir B .  s. seçmek, yahut B . D . Heyeti tamamen müstafi sayarak umumî seçim yapmak.

 sma l Paya: Ruznamede kısm  veya umumî seçim kelimeleri var. Halli gereken iş, B .  s. işidir. B . D . Heyetin ipkası veya yeniden seçilmesi ile o için al kası yoktur. Bahusus ki, B . D . Hey'et, istifa da etmemiştir.

B .  s. Kay.1 Kemalettin Apak:  zmir delegelerinin bir teklifi var, onun okunmasını rica edeceğim: (Hulusi Selek B.: bu teklifi okudu.)

Fikret  eltik i: Bilgi Muh. Lo.sı 1.6.1960 tarihli toplantısında Umumî efk ra da tercüman olduğumuz zannettiğimiz bir karar ittihaz etti, ve Milli  nkil b  desteklemek için bir deklarasyon yapılması lüzumu- nu B . D . Hey'ete teklif etti. Bu arada, B .  s. meselesi çıktı ve işler gerektiği gibi y r t lmedi. O günden beri gelişen fikirlere göre, D , B . Hey'etin tamamen istifası l zım gelecektir. Anayasa'mızın maddelerine göre, B .  s.'ın görevlendirdiği kimse olmadığı için, B . D . heyetin istifası bir zarurettir.

B .  s. Kay.1 Kemalettin Apak: Aynı mevzuun tekrarı, zamanımızı l z msuz yere harcamağa sebep olacaktır. B . D . Hey'et, tasvip ettiğiniz takdirde istifaya hazırdır. Daha evvel bir istifa mektubu ile huzurunuzda gelmeyişimiz, sizlerin emirlerinizi almak içindir. Rahatsızlığı dolayısıyla h len Amerika'da bulunan B . Hat. Necmeddin S hir Silan B.in istifa mektubu, heyetçe istifa edildiği takdirde, mevki  muameleye konulmak üzere, benim yanımdadır. Bizler de ayrı ayrı istifaya hazır vaziyetteyiz.

Tark Ziyal: şark'tan aldığımız izahat bizi tatmin etti. B . D . Heyetin toptan istifası bu işi halletmez. Zaten, bugün yeni bir seçim için mücehhez değiliz. Yeni seçim devresine kadar B .  s. Kay.1 Kemalettin Apak B.in tam sal hiyetle vazife görmesini teklif ediyorum.

Macit Erbudak: Eski an'anelerin müdevven⁽³⁾ bulunduğu kitabı inceledik. Bü. Üs.ın hastalanması, ölümü ve gaybubeti hâlinde, Kay.ın, yahut 1. Nâ. veyahut 2. Nâ.ın vazifeyi üstüne alacağını ifade eder. Hiç biri bulunmazsa, en yaşlı azâ bu işi yapar diyor. Biz Anayasayı kendi elimizle daraltmış, Kaymakam'ın salâhiyetlerini tahdit etmişiz. Türkiye'de Türk Masonluğunu kurarken yaptığımız bu montaj hatâsını tashih edersek, acabâ yeminlerimiz buna engel olur mu?

Bü. Üs. Kay.1 Kemalettin Apak: Vereceğiniz karar, Masonluk tarihinin mühim bir sahifesini teşkil edecektir. Serbest konuşulmasını ve en uygun karara varılmasını istiyorum. Akl-ı hikmet her işimizde rehberimiz olsun.

Orhan Alsaç: Bü. Dâ. Hey'etin burada istifaya hazır olduğu bildirildi. Ben Ankara'da iken istifa etmiştim, fakat İstanbul'da istifa edeceğiz denildiği için istifamı geri almıştım. Eğer yanlış anladımса tekrar istifa ediyorum.

Bü. Üs. Kay.1 Kemalettin Apak: Bü. Dâ. Hey'eti, Kabine mütenazırı⁽⁴⁾ bir teşekkül değildir. Bü. Üs.ın istifası veya müstafi addedilmesi, diğer vazifelilerin ona imtisalini⁽⁵⁾ icap ettirmez. Birer birer seçilmiş olan vazifeliler, Bü. Üs.a bağlı olmadıklarına göre, umumî ahkâma tabi olarak çalışırlar, heyeti umumiye isterse, hemen hepimiz istifa ederiz. İstifa etmeyiniz, vazifeye devam ediniz, denilirse, o zaman ayrılanların yerine seçim yaparız.

Sacit Öncel: Masonik çalışmalarda hissin üstünde kalmaya mecburuz.

Ömer Sıtkı Erdi: Hâdiselere bigâne⁽⁶⁾ kalamayız. Ahmet Salih Korur⁽⁷⁾ iskat edilmeli ve Bü. Dâ. Heyet de istifa etmelidir. Yeniden hemen seçime geçmeliyiz.

(Saat 14.'de tekrar toplanmak üzere saat 13'de yemek tatili yapıldı. Saat 14'de ikinci celse açıldı.)

Öğleden sonra yapılan ikinci celsenin tersimatını Tesviye Dergimizin 46. sayısında KK.'e sunacağız.

(3) müdevven: dîvan, kitap hâline konulmuş; bir araya getirilip çeki düzen verilmiş.

(4) Mütenazır: birbirinin karşısında bulunan, simetrik.

(5) İmtisal: gerekeni yapma, bir örneğe göre hareket etme, alınan emre boyun eğme..

(6) bigâne: kayıtsız, yabancı.

(7) eylemsiz sayılma

Birinci Schaw Yasası(*) ve 3 Temmuz 1599 tarihli bir Tersimat(**)

Celil LAYİKTEZ

Schaw İskoçya'nın Sauchie köyünden tanınmış bir ailenin adıdır. William Schaw 1550 de doğmuş, çocuk yaşta kraliyet sarayında görev almış, henüz 10 yaşındayken, Danimarkalı Ann'in gelin olarak Edinburg'a getirilmesi için Kopenhag'a giden heyette yer almıştı. Schaw 1584 de İskoçya'nın baş mimarı sonra da başbakan olmuştu. Bu arada ticarete ve esnaf loncalarına getirmiş olduğu düzen nedeniyle daima anılacaktır. Oturiter bir kişiliğe sahip olan Schaw İskoçya'nın en güçlü adamı olabilmiş, 1602 de, henüz 52 yaşındayken hayata gözlerini yummuştu. Herhangi bir locaya kaydının olup olmadığı bilinmemektedir. Ancak, Mimarbaşı ve Masonların Başkanı sıfatıyla, Schaw 1598 ve 1599 da iki dizi yasa yayınlamıştı. İlk dizi ile İskoçya'da mason mesleği düzenlenmişti; ikinci dizi, Kilwinning Locasına Batı İskoçya'da bulunan tüm localar üzerine murakabe görevi verilmişti.

Birinci Yasa

Schaw Yasalarının ilk dizisinde Kardeşlere nizamla uymayı, Nazırlara (Üs. Muh.), Deacon'lara (Muhakkik ve Tören Üstatları) ve Üstatlara karşı itaatkâr olmayı, dürüst, gayretli, çalışkan ve başı dik olmayı emreder. Bu yasaya göre, hiç kimse başarıyla sonuçlandıramayacağı bir işi üzerine alamaz ve hiç bir Usta, bir önceki Ustanın izni olmadan onun yerine geçemez veya bitmemiş bir işi teslim alamaz. Nazırlar yılda bir seçilirler. Hiçbir ustanın, ömrü boyunca, üçten fazla çırağı olamaz. Çırakların asgari bağlı kalacakları süre yedi yıldır ve ikinci bir yedi yıllık hizmet süresini geçirmeden Kalfa olamazlar. Ustalar, zabıtlara geçirilmek üzere, loca Nazırına (Başkanına) bilgi vermeden Çıraklarını satamazlar veya yeni Çırak alamazlar. Bir usta veya Kalfa'nın kabulü veya tebennisi, biri Nazır olmak üzere, en az altı Usta ve iki Çırağın huzurunda yapılmalıdır.

(*) *Mimar Sinan* No: 78, s. 25

(**) *Year Book of the Grand Lodge of A. F. and Accepted Masons of Scotland - Edinburgh 2000*

Merasimin tarihi ile Usta veya Kalfanın isim ve markası, altı Usta, iki Çırak ve Rehberin isimleriyle birlikte tersimat kitabına kaydedilir. Hiç kimse ustağılığı sınanmadan tebenni edemez. Bir Usta başka bir zanaatkârın hesabına çalışamaz, çıraklık eğitiminden geçmemiş bir hariciyi kullanamaz, uşaklarını çırak veya kalfaların yanında çalıştıramaz. Çırakların on pound değerinden yüksek bir iş almaları yasaktır. Usta, uşak veya çıraklar arasında olabilecek herhangi bir ihtilaf locaya yirmi dört saat içinde bildirilecek ve locanın yargısı aynen kabul edilecektir. Usta ve diğerleri iskele kurarken tüm gerekli tedbirleri alacaklar ve ihmallerinden dolayı kaza vukuunda, Usta olarak değil, başkalarına tâbi olarak çalışacaklardır. Ustalar kaçak Çırak kabul edemezler. Yasal toplantıda hazır bulunan tüm Ustalar, birbirlerine ve iş sahibine karşı yapabilmış oldukları kötülükleri itiraf etmek üzere "büyük yemin" lerini tekrarlamalıdır. Son olarak, kesilen para cezaları loca görevlileri tarafından tahsil edilir ve gerekli dağıtım yapılır.

MARY'S CHAPEL LOCASININ (Edinburg) BULUNAN İLK TERSİMATI. TARİH: 3 TEMMUZ 1599

Bugün, George Patoun, bir haricî işçiyi (cowan ¹) iki buçuk gün süreyle bir inşaatın baca yapımında kullandığını itiraf etti. G. Patoun bu fiilin Schaw Tüzüklerine aykırı olduğunu bildiğini ve bu nedenle, kendisine verilecek herhangi bir cezaya razı olduğunu sözlerine ilâve etti.

Hatasını tevazu içinde itiraf ettiğinden, Muhakkik ² ve Ustalar kendisini bir defaya mahsus af fettiler, ancak, kendisi veya başka bir kardeş ilerde tekrar böyle bir hataya düşerse, yasanın tüm gücüyle uygulanacağını da ikaz ettiler.

Bu karar Rahip Paul Maisson, Üstadı Muhterem ³ Thomas Weir, ve Thomas Watt, John Brown, Henry Tailzeifer, Adam Walker Ustalar ⁴ ile yukarıda sözü edilen George Patoun'un huzurlarında alındı.

Tersimatı imzalayanlar: Yazıcı ⁵ Adam Gibson, Rahip Paul Maisson ve Üstadı Muhterem Thomas Weir. Üstadı Muhterem Thomas Weir imzasının yanına mühürünü (Mark) de basmıştı.

1 Cowan: loca defterinde kaydı bulunmayan haricî işçi veya çırak.

2 Deacon: muhakkik

3 Warden: günümüzde Nâzır, zamanında Üstadı Muhterem.

4 Masters: ustalar

5 Clerk: sekreter, yazıcı

İskoç Kralı Robert Bruce'un Yüreği ve Tampliye Şövalyeleri

(C. Bruce Hanter ve Andrew C. Ferguson - *The Square*, Aralık 1999)

Çeviri: Celil LAYİKTEZ

İskoçya Kralı Robert Bruce, 1329 yılında ölüm döşeğinde yatarken, yanındakilerden son bir istekte bulundu. İskoç topraklarını İngilizlere karşı korurken, en güç zamanlarında bir adak adamıydı. Ömrü yeni bir Haçlı Seferine yetmeyeceğine göre, öldükten sonra kalbini çıkarmalarını ve Araplarla savaşmak üzere beraberlerinde Filistin'e götürmelerini istedi.

Bu olay tarihsel kanıtlarıyla bilinmekle beraber hayret uyandırıcıdır. Bruce'un İngilizlere karşı verdiği özgürlük savaşında, İngiliz orduları halâ ülkenin sınırlarında tehdit oluştururken, neden Araplarla savaşmak üzere adak adamıydı?

Eski bir ittifak

Bu sorunun cevabı, İngilizlere karşı olan savaşında Bruce'un Tampliye Şövalyeleri ile yapmış olduğu ittifaktır. Tampliyeler Haçlı Seferleri boyunca Araplara karşı savaşmışlardı. Masonlar ve tarihçiler yüz yıllar boyunca Bruce ile Tampliyeler arasındaki bu ilişkiyi çözememişlerdir.

Bruce'un neden Tampliye Şövalyelerinin yardımına ihtiyacı olduğu bellidir. İngilizlere karşı süren savaş İskoçlar için iyi seyretmiyordu. Kilise içinde rakibini öldürdüğünden afaroz edilmişti ve ordusu eğitim ve teçizat açısından yetersizdi.

Şansın değişmesi

Hikâyeye göre, Tampliyeler silâh ve asker yardımıyla Bruce'u kurtarmışlardır. Yazılı bir antlaşma bulunmamıştır, tarihçilerin sevdikleri kesin kanıtlar yoktur, ancak, zamanlama fevkalâde uygundur. Antlaşmayı yapmış olması gerektiği tarihten itibaren, Bruce'un politik ve askerî durumu düzelmiştir. Askerî taktikleri de, Arapların Kutsal Topraklarda Haçlılara karşı uyguladıkları taktiğin aynı olmuştur. Bu taktikleri, Avrupa'da, yalnızca Araplara karşı fiilen savaşmış Tampliye Şövalyeleri biliyorlardı.

Afaroz edilmiş Bruce'u desteklemek Tampliyelere hiç bir şey kaybettirmezdi. Kilise onları da afaroz etmişti. İskoçların tarafını tutmaları için bir engelleri yoktu.

Peki, bu ittifakla ne kazanacaklardı? Bu sorunun cevabı Bruce'un ölüm döşegindeki isteğinde bulunmaktadır.

Takibata uğramalarından önce, Tampliyeler bir yeni Haçlı Seferi başlatmak üzere temaslarda bulunuyorlardı. Ancak, aniden tutuklandılar, yargılandılar, örgütleri kapatıldı, varlıklarına el konuldu. Bu mağrur tarikat için bu çok büyük bir şok olmuştu. İskoçyalılarla yaptıkları bu ittifakın kendilerini temize çıkartmak için olduğu kuvvetle muhtemeldir. İskoç Kralı krallığını sağlamlaştırdıktan sonra, kendisine yardım edenlere yardım edecekti.

Tampliyeler tarikatlarına eski şerefli şeklini yeniden kazanmalarına alet olabilecek bir kralın yardımına hayır demezlerdi, kaldı ki, iki yüz yıldır yaptıkları gibi, Kutsal Topraklarda savaşlarını yeniden başlatmak istiyorlardı.

Yeni bir Haçlı Seferi

Bruce Tampliyelerle bir anlaşmaya varmış ise, karşılığında tarikatlarını eski saygın pozisyonuna avdet ettirmeye yardımcı olmayı vaad etmiştir. Bunun da en mantıklı yolu yeni bir Haçlı Seferini başlatmak olurdu.

Bruce savaşını kazandıktan ve Tampliyeler resmen İskoçya'da kaybolduktan sonra, bu ülke, deniz aşırı bir sefer başlatma çabası-

da bulunmuştur. Bannockburn savaşından altı yıl sonra, 1320'de, İskoç asilzadeleri ve kilisesi Papa'ya, Arbroath beyannamesi diye bilinen, bir açık mektup yolladılar.

Bu beyannamede, Roma ile ilişkilerin düzeltilmesi talebinin dışında, Papa'nın, II. Edward'ın İskoçları razı edebilirse bir Haçlı Seferine çıkmak arzusunda olduğuna dair, zamanın İngiliz propagandasına inanmaması isteniyordu. Oysa, "... İngilizlerin Kralı bizlerle barış içinde yaşamaya karar verdiği takdirde, bizler Kralımızla birlikte ve büyük bir arzu ile Kutsal Topraklara sefere çıkmayı arzu ediyoruz. Hangimizin doğru söylediğini Allah bilir."

Bu girişim meyva vermemiştir. Ancak, dokuz yıl sonra, son dakikalarını yaşayan Bruce, hala aynı emelin peşindeydi. Vasiyetnamesinde dinsel tarikatlara büyük servetler bıraktı. En yakın silâh arkadaşlarına Haçlı Seferine çıkmayı arzuladığını söylemişti. Ölümünden sonra, Kral Arthur efsanesine lâayık bir tarzda, Lord James Douglas, başlarında bir Tampliyeye Grand Prior'unun olduğu bilinen küçük bir şövalye topluluğu ile, krallarının son arzusu yerine getirmek üzere yola çıktılar.

Bruce'un kalbi hiç bir zaman Kudüs'e varamadı. Şövalye birliği Endülüs Araplarına karşı "kutsal

savaş" vermekte olan Kastilyalı XI. Alfonso'ya yardım etmek üzere İspanya'da kaldı, savaşta biri hariç, bütün şövalyeler hayatlarını kaybettiler, tek sağ kalan şövalye de kralın kalbini memleketine geri götürdü ve kalp Meirose Manastırında gömüldü.

Bruce'un verilmiş eski bir sözü yerine getirmekte olan azmi, yıllar önce vuku bulan olayların önemini vurgulamaktadır. Bu olayların ayrıntılı kayıtları kayıptır. Belki de

günün politik ve dinsel entrikalarına kurban gitmişlerdir.

Her şeye rağmen, son arzusunun şekinden, Bruce'un Krallığını yeniden kazanmasına yardımcı olan Tampliye Şövalyelerine verilmiş sözü yerine getirmekte var olan ısrarı sergilenmektedir. Bir Masonik yorumu göre (Royal Order of Scotland) Robert Bruce Masonluğun kurucusudur. Belki de bir efsane olmanın çok üzerinde gözüken bu yorumda gerçek payı vardır.

BÜYÜK LOCA KİTAPLIĞI'NA GELEN YENİ KİTAPLAR:

- Şamanizm, İlkel Esrime Teknikleri.	Mircea ELİADE
- Hoş Gör Ya Hû. Osmanlı Kültüründe Mistik Semboller Nesneler.	
- Yaratıcı Osmanlılar.	
- Karacaoğlan. I, II.	İlhan BAŞGÖZ
- Âşık Ali Özkan.	İlhan BAŞGÖZ
- Ruh Dinginliği Üzerine.	Lucius Annaeus SENECA
- Die Paulskirche als Symbol.	
- Yeni Hayat.	Dante ALIGHIERI
- C. C. Jung & Hermann Hesse İki Dostluğun Anıları.	Miguel SERRANO
- Ortaçağ Batı Uygarlığı.	Jacques le GOFF
- Ne Kitapsız, Ne Kedisiz.	Bilge KARASU
- Depremi Gösterdikleri.	Nuri ÖZTÜRK
- Atlantis.	

OSMANLILARDA YEMEK (*)

Sevim GÖKYILDIZ H.

Osmanlılar devrindeki yemek içmek ile ilgili bilgileri yalnızca 15-16-17. yüzyıllardaki satın alınan erzak defterlerinden alınan malzemelere göre değerlendiriyoruz. Elimizde bu devirlere ait kesin yemek tarifleri yada sofra kültürüne ait yazılı belge çok az. Bazı yemek risaleleri mevcuttur. Ama genelde narh defterlerine bakarak alınan malzemelerin hangi yemeklerde kullanılabileceği tahmini yapılmaktadır.

Mesela, 16. yüzyıla kadar Z. yağının Anadolu'da daha çok aydınlanma için ancak daha sonraki yıllarda yemek için kullanıldığını görüyoruz. Doğal olarak, hayvancılık yapılan Anadolu'da kullanılan tek yağ tereyağı idi. Keza etin 16. Yüzyılda sosyal itibarı yüksek evlerde piştiğini görüyoruz. Hatta bazı tarihçiler, Kuşbaşı ya da kıymanın yaygın kullanımının etin kıt bulunmasından kaynaklanmış olabileceği görüşündeler.

Kullanılan et yalnızca koyun ya da kuzu etidir. Tavuk eti pahalı ve çok az tüketiliyor. Bu devirlerde sakatat, pastırma ve sucuk yeniliyor.

1640 tarihli narh defterlerine göre o devirde **FODLA** adı verilen ve taş fırında pişirilen bir tür ekmek mevcut. Ayrıca iki çeşit de çörekten bahsediliyor: **Kaba Çörek ve Yağlı Çörek**

Üç çeşit simit satılıyor. Birincisi bugünkü simite benzeyen bir çeşit, ikincisi susamlı halka, üçüncüsü Sukkeri tabir edilen şekerli simit.

Kaba çörek ucuz diğer cinsler iki üç misli pahalı. Bu cinslerin daha çok bayram günlerinde ya da özel mesire yerlerinde yenildiği ve satıldığı tahmin ediliyor.

Pirinç 16. yüzyılda henüz lüks bir tüketim maddesi. Daha çok bulgur ve darıdan yapılan lapa cinsi yemeklerden bahsediliyor.

Evliya Çelebi, Mekke civarında Herise adı verilen bir cins bulgur lapasından bahsediyor. Bu lapanın harbe giden askerlere güç verdiği söylüyor. Bugün bile Güney Doğu Anadolu'da Herise yapılmaktadır.

(*) *Mutfak Dostları Derneği üyesi Sevim Gökyıldız Hemşirenin Zeytindalı Muh. L.sı KK.'nin düzenlediği gündemli ev toplantısında yapmış olduğu konuşma.*

Osmanlılar devrinde Anadolu'da meyve ve sebze iklimin elverdiği ölçüde yetiştiriliyor. Bunu Evliya Çelebi'nin Anadolu şehirlerini anlatan gezi hikayelerinden öğreniyoruz. 1876 da Arap yarımadasını dolaşan İngiliz seyyah Charles Doughty'nin hatıralarında Cidde'de develerle uzun yorucu yolculuk sonucu Anadolu'dan getirilen sebzelerden bahsedilmektedir.

Ne yazık ki Osmanlı tarihini yalnızca yapılan harpler ve imzalanan anlaşmalarla öğrendik. Tam 6 asır varlığını sürdüren koca İmparatorlukta günlük yaşam, özellikle yemek kültürü Nasıldı, neler yenir, içilirdi? Bu benim hep ilgimi çekmiştir.

Elimizdeki ilk basılı yemek kitabı 1844 tarihini taşıyor. Adı: **Melceüt Tabbahhün**. Yani Ahçıların sığınağı. Mehmet Kamil tarafından yazılan eserin tamamı 132 sayfa ve 12 bölümdür.

Aynı kitap, 1862 yılında Turabi Efendi tarafından ingilizceye çevrilmiş ve İngiltere'de basılmıştır.

Gerek elimizdeki yazılı belgeler, gerek minyatürlerden Osmanlı sarayında yemek, içmeye her zaman önem verildiğini, lezzetli ve gösterişli sofralar hazırlandığını öğreniyoruz. Ancak bu bilgilerin çoğu bize yalnızca saray ve çevresindeki zengin sınıfın mutfak kültürünü yansıtabiliyor.

Saray mutfağı ile ilgili ilk ferman, Fatih Sultan Mehmet zamanında çıkarılmış. Buna göre padişah yalnız yemek yiyecek, yemeklerin tadına bakana bir çaşnıgir (çeşnicibaşı) bulunacaktır.

Yemek çeşitlerine bakınca, kışın ağır, yağlı ve baharatlı yemeklerin piştiği, yazın mevsime bağlı sebzelerden daha hafif yemek ve serinletici içkilerin yapıldığını görüyoruz. Bugün diyet doktorlarının tavsiye ettikleri beslenme şekline o devirde doğal olarak uyulduğuna şahit oluyoruz.

14-18 yüzyıllar arası Osmanlı devleti zamanındaki yemekle ilgili birçok bilgiyi o devirlerde Anadolu ama özellikle İstanbul'a gelen gezgin ya da resmi görevlilerin anılarından alıyoruz.

Eski devirlerde yemek yenilen yere SOFRA adı veriliyordu. Yabancı konukların hemen hepsi sofradan çok etkilenmişler ve hatıralarında önce sofrayı anlatmışlardır. Condé prensinin Maitre d'hoteli olan Maitre Villamont, 16. yüzyılda İstanbul'a yapıtğı bir seyahatin hatıralarında sofrayı şöyle anlatıyor:

"Yere büyük bir örtü yayılıyor. Örtünün üzerine yerden biraz yüksekçe geniş bir tepsi yerleştiriliyor. Bütün yemekler aynı anda tepsinin

üzerine bırakılıyor. Tepsinin etrafında oturanlar ellerinde birer kaşıkla hiç konuşmadan, çabuk çabuk yemek yiyorlar."

Yine önemli bir başka hatırat, 1552 de Preveze deniz savaşında Andreea Dorya emrindeki donanmadan esir düşen ve yıllarca hekim olarak Sinan Paşa'nın maiyetinde çalışan, Pedro isimli İspanyol'a aittir. 16. y.y. yemeklerinden bahseden bu hatırat 1905 yılında basılı olarak yayınlanmıştır. Pedro'nun yazdıklarından seçmeler:

"Çorba denilen ve minestroneye benzeyen içinde tavuk ve pirinç olan sulu bir yemek var. Ayrıca hergün yedikleri pirinçten yapılan pilav var. Ama pirinçler yapışmıyor ve tane tane kalıyor. Pirinci koyun etinden et suyu ve inek yağı ile pişiriyorlar, içine ufak İskenderiye (kuş) üzümü koyuyorlar, kaynatılmış koyun eti ile beraber yiyorlar. Yanında kuru ya da yaş erikten yapılmış hoşaf lar içiyorlar. Ama Sinan Paşa'nın sofrası daha zengin. Hergün, soğanlı kuzu eti, dereotlu nohut, bol baharatlı etli yaprak dolması, kağıt gibi ince milföy hamurundan yapılmış börek, balla kaynatılmış vişne, erik, kayısı şerbetleri yiyor. Ayrıca Pedro türklerin sütü sevmediğini, süt yerine ekşi ve sulu yoğurt (Ayran) içtiklerini söylüyor.

Sinan Paşa'nın Turgut Reis için verdiği ziyafetin Pedro'nun kalemin-den anlatımı şöyle:

"İspanya'da asla görülemeyecek bir ihtişamla büyük sofralar hazırlandı. Üzerinde yok yoktu. Kümes hayvanları, av hayvanları, ada tavşanı, keçi, koyun, çeşit çeşit kuzu etleri, her çeşit börek. Dana eti fazla yoktu. Türkler süt vermediği için yalnızca erkek danayı kesiyorlar. Pedro'nun deniz ürünleriyle ilgili bir açıklaması çok ilginç. Türklerin denizlerle çevrili bir ülkede çok az balık ve deniz mahsulü yediklerine dikkat çekiyor ve "Türkler su içince yedikleri balıkların yeniden midelerinde canlanacağına inanıyorlar" diyor.

Osmanlı'da yemek içmekle ilgili bilgiler içeren önemli ikinci belge ise, 1740'da İngiliz Konsolosu olarak İstanbul'a gelen Fawkenner'in Sadrazam'ın verdiği bir ziyafeti anlatan mektubu.

"Sadrazam İstanbul'a 20 km uzaklıktaki Belgrad ormanlarına yakın malikanesinde bir davet verdi. Aynı anda 100 den fazla yemek sofraya geldi. İlk servis yapılan bir tepsi içine değişik çeşitlerden kesilmiş ince kavun dilimleriydi. Son servis olarak gelen tepsinin içinde ise 5 çeşit pilav vardı. Masa yerden az yüksek bir ayak üzerine yerleştirilmiş, 1 m çapında devasa bir gümüş tepsi idi. Vezir beni yanına oturttu. Hizmetkarlar vezirin dizlerini üzerine altın ipliklerden dokunmuş bir örtü örttüler, boynuna yine altın ipliklerle işlenmiş bir peçete bağladılar. Tabaklar gümüşten,

çatal ve bıçaklar üzeri pırlantalarla işli altındandı. Yalnız bana ve vezire tabak, çatal, bıçak verildi... Bizim yemeklerimiz tabaklarımıza konuldu. Kalan konuklar ya kaşıklarla ya da elleriyle aynı tabaktan yediler. Yemek 1 saat sürdü ve hemen hemen hiç konuşulmadı".

Aynı yüzyıla ait, Fransa kralı 1. François'nun (16. y.y.) İstanbul'da elçi olarak gönderdiği Gabriel d'Aramon'un sekreteri Jean Chesneau'nun hatıralarından sofraya ve yemekler:

"Sultan'ın özel odasının hemen yanında avluya bakan bir salon var. Burada sofraya adı verilen alçak bir masanın üzeri çeşit çeşit yemeklerle dolu. 14 genç, ikişer ikişer salona giriyorlar ve yemekleri sofraya taşıyorlar. Yemekler ise, çeşitli pirinçler, et yada tavuk eti, kızartılmış veya fıstıkla pişmiş, şekerli suyla hazırlanmış meyve şerbetleri.

Elimizdeki bilgilerden, II. Murad'ın salçalı et, pilav, şerbet, ayran sevdiğini, II. Mehmet (Fatih) in ise büryan kebabını çok sevdiğini ve yemek üzerine muhakkak memnune helvası yediğini öğreniyoruz.

Osmanlı saray mutfağının 17 yüzyıla kadar İran mutfak kültürünün etkisinde, 17. yüzyıldan sonra başlayan batılılaşma sürecinde ise batı, özellikle fransız mutfağından etkilendiğini gözluyoruz. 14-15- ve 16. yüzyıllarda verilen ziyafetlerde kaliteden çok yemeğin bol ve çeşitliliğine önem verilirken, 17. yüzyıl sonlarından itibaren, hazırlanan yemeklerde kalite, lezzet ve sunuş biçimi öne çıkıyor.

Buna bir örnek olarak, 17. yüzyılda Fransa elçisi olan Petis de la Croix'nın saraydaki bir ziyafeti anlatan mektubunu beraber okuyalım.

"Salatalarda zeytin, kapari, turp, pancar, taze sarımsak, salatalık, mevsimine göre yeşillikler ve gül yaprakları var.

Yemekler, kuzu, tavuk, soğanla pişmiş koyun eti, krema ve gülsuyu ile fırınlanmış güvencin Balıklardan kalkan, levrek, kefal, barbunya tavukların içi pilavla doldurulmuş, yumurtalı ve tarçınlı bir sosla beraber servis yapılıyor. Kaz ciğeri, yumurtayla ezilmiş, içine badem, soğan, tarçın, muskad, karanfil, soğan katılmış. Koyun kıyması ile yapılmış bir çeşit (rissole) börek, içinde fıstık, badem ve kuş üzümü olan pilav, ezilmiş bezelye ve et suyu ile pişmiş çorba,

Yemeğin sonunda beyaz bir tatlı geldi. Süt, pirinçunu, şeker, misk ve amber ile yapılmış. Diğer iki tatlı ise: Süt, nişasta, şeker, misk, amber ile kaynatılmış hurma, ve vişne, nişasta, şeker, gül suyu, amber ile kaynatılmış bir başka çeşit tatlı.

Çeşitli meyveler ikram edildi. Herbiri şeker-misk-amber içinde kaynatılmış, bademle doldurulmuş idi.

Ayrıca milföy hamuru gibi incecik hamurdan yapılmış fıstıklı bir tatlı (Baklava olsa gerek).

Saray ve haremle ilgili bilgiler aldığımız bir diğer önemli kişi, 17. yüzyılda İstanbul'da yaşayan İngiliz elçisinin eşi Leydi Mary Wortley Montagu. Leydi Montagu'nun kızkardeşine yazdığı mektuplardan çok şey öğreniyoruz. Bu mektuplardan birinde L. Montagu, Sultan I. Mustafa'nın karısı, haseki Hafza Sultan'ın kendisi için verdiği ziyafeti şöyle anlatıyor:

"Bana tam elli çeşit etli yemek sundular. Doğrusu biraz sıkıldım. Ama masanın donanımı en az sultanın gösterişli kıyafeti kadar göz kamaştırıcı idi. Çatal, kaşık, bıçaklar altından, sapları pırlantalarla işli. Masa örtüsü ve peçeteler ipek üzerine altın simle işli. Ne yazık ki bu güzel ve kıymetli el işlerini peçete olarak kullandık. Şerbet denilen meyveli tatlı içecekler altın kapaklı, çin porselenlerinde geldi. Yemekten sonra el yıkamak için som altından bir ibrik getirdiler. Havlular bile altın işliydi. Kahve fincanları porselen ama kulpları altındandı.

Bilgi olarak, Layd Montagu'nun ve oğlu Edwards'ın Fransız ressam Baptiste Van Loo tarafından yapılmış portreleri halen Londra'da "National Portrait Gallery of London" müzesinde sergileniyor. Yine aynı ressamın yaptığı "Sadrazam'ın Ziyafeti" adlı tablo önemli bir görsel kaynak olarak Bordeaux Güzel Sanatlar müzesinde bulunuyor.

Şimdi Osmanlı'ların son döneminde mutfağımızdaki batı etkisini gösteren çok tipik bir ziyafet menüsü vereceğim.

Aşağıdaki menü, 1911 yılında Yıldız sarayında mebu'san Meclisi üyelerine verilen ziyafetin menüsüdür:

Terbiyeli çorba
Bezelyeli kuzu kızartma
Mayonezli balık
Kaymaklı börek
Zeytinyağlı enginar dolması
Mantarlı hindi
Kaymaklı baklava
Peynirli ve sade pilav
Dondurma
Meyve-şekerleme-kahve

Şimdi ilinç olabileceğini düşünerek,

İlk basılı yemek kitabı olan Melceüt tabbah den aldığım iki değişik tatlı tarifini vereceğim:

- Güllabiye: Bir ölçü asel veya şekeri az suyla tencere içinde kaynatıp üzerine yarım ölçü ruğan-ı sade ve bir ölçü su ile ezilmiş bir ölçü nişastayı vaz ve bir miktar badem ve gülsuyu ve misk dahi ilave edip karıştırarak piştikte tepsi içine konup kepçe tepsi ile yayıp bastıralar. Ba'de'hu baklava şeklinde kesip tabaklara taksim edeler.
- Ishakiye: Yüzelli dirhem ruğan-ı sade bir tencerede eridikte bir kıyye pirinç unu yarım kıyye döğölmüş badem ila adeta meyane gibi pişirip üzerine yarım kıyye süt ve bir kıyye şekeri kaynar iken âdet üzere haşlayıp karıştırırlar. Ba'dehu fincan içine bastırıp öylece tabaklara dizeleler. Pek lâtif olur.

Asel: Bal Dirhem: 3.2Kr (tahmini 500 gr); Kıyye: 1.282 Kg

Türk geleneklerinde her zaman sofrada yemeğe başlamadan "Bismillahirrahmanirrahim" denir, Allah'ın adıyla başlanılan yemek bitince de şükür duası okunurdu. Bugün modern yaşamın koşmacası içinde unuttuğumuz bu güzel duayı şimdi beraber okuyalım.

Ya râb, şükür elhamdürrillah
Biz yedik ziyade eylesin Allah
Artsın eksilmesin, taşsın dökülmesin,
Bu gitti ganisi gelsin, Hak berekâtını versin
Soframız nur, kaza, bela geri dur,
Hanemizi cümlemizi eyle mamur,
Halil İbrahim berekâtını sundur
Amin-El Fatiha

HELVA SOHBETLERİ

Türk halkı özel günlerde, mesirelerde biraraya gelip eğlence ile yemeği birleştirmiştir. Bu tür eğlencelerin başında helva sohbetleri gelir. Bu çok eskiden kalma bir gelenektir. Fütüvvet örgütünün esnaf loncalarının gelenekleri arasındadır. Özellikle kış gecelerinde yapılan helva sohbetlerinde yalnız yenilip içilmez, çeşitli oyunlar oynanırdı. Lale devrinde, Damat İbrahim Paşa devrinde önem kazanmış olan bu sohbetlerde en son helva yenildiği için helva sohbeti adı verilmiştir. Saraya yakın çevrelerde

yapılan sohbetler çok tantanalı olurdu. İnce saz, meddah, mukallit gibi kişiler çağırılırdı. Halk arasında yapılanlarda ise yüzük, değirmen, tura ve leb oyunları oynanır, tekerlemeler, atasözleri bilmeceler söylenirdi.

Bu gecelerde geç vakitlere kadar sohbet edilir, gecenin sonunda ya gaziler helvası ya da irmik helvası yenirdi. Bir de topluca yapılan keten helva vardı. Bunun için, büyük bir sini getirilir, çevresine en az 10 kişi oturur, tepsinin ortasına ağdalanmış şeker yuvarlak olarak, unlu zemin üzerine konur. Kişiler şarkılar söyleyerek ağdayı un üzerine elden ele çevirirler ve sonunda meydana gelen keten helvayı birlikte yerlerdi. Hatta bol helva yenilmesi için aynı anda turşu servisi de yapılırdı.

Lale devrinde, Damat İbrahim Paşa'nın Kaptan Paşa ve Kethüda Paşa'nın helva sohbetleri çok meşhurdu. Bazen padişah III. Ahmet'in de katıldığı olurdu. Bu konuda Şair Nedim'in pek çok şiiri vardır.

Hakanî ⁽¹⁾ bir şiirinde

"Bu helva bezminin hakkâ ki olmaz vafına kadir
Nice garra kasideyle sitayiş kılsa Hakanî"

Hakanî, nice parlak kasideyle övse bu helva meclisinin niteliğini anlatmaya doğrusu gücü yetmez

Hem hakaniyi beğenmiyor hem de hakani helvasını da övüyor.

Lonca ve esnaf teşkilatının ortadan kalkması ile helva sohbetleri de kaybolmuştur. Ama bugün yine iyi kötü günlerde helva kavurmak ve eşe dosta dağıtmak adeti yaşamaktadır. Helva çeşitlerine gelince, gazilerhelvası, asude helvası, Cem Sultan helvası, helvay-ı hakani Helvay-ı ishakiye, helvay-ı leb-i dilber, helvay-ı memnuniye, kar helvası, keten helvası, Koz helva, lammuniye, sabuniye helvası, susam helva, koz helva, irmik helvası, un helvası, gibi.

Enteresan bir helva adı: Yengem Duymasın helvası

Gaziler helvası: 1 ölçü tereyağ, 1,5 ölçü un kavur ve üzerine 2 ölçü bal veya şeker dök.

Sabuniye helvası: 2 ölçü tereyağ eritilmiş yağ ile 2 ölçü bal veya şekeri tencereye koy. Kaynayınca 1 ölçü nişasta 2 ölçü su ile karıştır ve kaynayan şekere ekle. Suyunu çekene dek pişir.

Helvay-ı hakani-tereyağ-nişasta-has un-badem-pirinç unu beraber kavrulur, bal ve sütle pişirilir.

(1) Hakanî Mehmed Bey, *Divan Şairi* Ölm. 1606.

ZURNANIN SON DELİĞİ

Özkan TETİK

Osmanlı dönemi Türk Masonluğunda kullanılan bir tabir. Mecazi anlamda olmak üzere, bir locanın Çırak derecesindeki en yeni üyelerinden herhangi biri... Sözlüklere baktığımızda, zurnanın son deliği, makam ve mevki bakımından hiçbir önemi olmayan kimse... Oysa bu deyimın kullanımında çok önemli ve değerli bir simgesel anlam saklıdır. Üflemeli çalgılar ezoterik öğreti sistemlerinde önemli sembolizmayı teşkil etmişlerdir. Bir ezoterik öğreti sistemi olan Mevlevilikte bir üfleme çalgı olan ney, çok önemli bir sembolizmadır. Ney kamıştan yapılan bir çalgıdır. Yedi deliği vardır. Bu yedi delik insan yüzündeki yedek delik olan, iki göz, iki kulak, iki burun deliği ve ağzı simgeler. Mevlana ünlü eseri mesnevinin ilk onsekiz beytini neye hasretmiştir. Bu on sekiz beyitte özetle anlatılan şudur. Ney kamışlıktan gelmiştir. Yanık duygularla feryat etmektedir. Geldiği kamışlığa dönmek istemektedir. Yani Haktan geldiğini ve Hakka dönmek için yakarmaktadır. Mesnevinin başlangıç onsekiz beytini, Abdülbaki Gölpınarlı'nın tercümesi ile aşağıda sunuyorum.

MESNEVİ

Dinle, bu ney nasıl şikayet ediyor; ayrılıkları nasıl anlatıyor.

*Diyor ki: Beni kamışlıktan kestiklerinden beri feryadıyla erkek
de ağlayıp inlemiştir, kadın da.*

*Ayrılıktan şahrem şahrem olmuş bir gönül isterim ki iştiağ
derdini anlatayım ona.*

Aslından uzak kalan kişi, gene buluşma zamanını arar.

*Ben her toplulukta ağladım, inledim; iyi hallilerle de eş oldum, kötü
hallilerle de.*

*Herkes, kendi zannınca dost oldu bana; içimdeki sırlarımıysa
kimse aramadı*

Benim sırrım, feryadımdan uzak değil; fakat gözde, kulakta o ışık yok.

*Beden candan, can da bedenden gizli değil; fakat kimseye canı
görmeye izin yok.*

Ateştir neyin bu sesi, yel değil.

Kimde bu ateş yoksa, yok olsun o kişi.

Aşk ateşidir ki neye düştü; aşk coşkunuğudur ki şaraba düştü.

*Ney, bir dosttan ayrılana eştir, dosttur; perdeleri, perdelerimizi
yırttı gitti.*

*Ney, kanlarla dolu bi yolun sözünü etmede; Mecnun'un aşk hikayelerini
anlatmada.*

*Ney gibi bir zehri, ney gibi bir panzehiri kim gördü? Ney gibi bir
solukdaşı, bir iştihak çeken kim gördü?*

*Bu aklın mahremi, akılsızdan başkası değildir; dile de kulaktan başka
müşteri yoktur.*

*Gamımızla günler geçti, akşamlar oldu; günler yanlışlarla yoldaş
kesildi de yandı gitti.*

*Günler geçip gittiyse, de ki: Geçin, gidin, pervamız yok. Sen kal ey dost,
temizlikte sana benzer yok.*

*Balıktan başka herkes suya kandı; rızkı olmayanın da günü
uzadıkça uzadı.*

*Ham, pişkinin, halinden anlamaz; öyleyse sözü kısa
kesmek gerek vesselam.*

Zurna, doğru ve güzel çalınması çok zor bir müzik aygıtıdır. Tıpkı neyde olduğu gibi yedi deliği vardır. Ney gibi yüzdeki yedi deliği simgeler. Ancak neyin aksine son deliği çalınmaz. Çünkü bu delik çok tiz ve kulak tırmalayıcı bir ses verir. Ancak bu son delik olmazsa, bu kez zurnanın istenilen ses çıkarabilme olanağı yoktur.

Bu sembolizmada, çırak masonsuz bir masonluk olmayacağı gibi, çırak mason düşünüy ve görüşlerini belirtmeye başlamadan önce dinlemeye alışmalı, Masonluğu biraz öğrenip anlamalı, kardeşlerini tanımalı, masonik çevreye uyum sağlamalıdır. Özetle, zurnanın son deliği nasıl kullanılmıyorsa, o da konuşmamalı ve son deliksiz zurna olmuyorsa, çırak masonsuz masonluk olmadığı bilmelidir.

MERAK ETTİKLERİNİZ

OKLAHOMA MASONİK KIZILDERİLİ DERECEŚİ ⁽¹⁾

Stewart C. McColud II Bölge Bü. Üs. Kaymakamı

5 Haziran 1999 günü Oklahoma Masonik Kızılderili Gösteri Takımı New York Büyük Locasını ziyaret etti. Birlikte güzel bir 3. derece Yükseliş çalışmasını gerçekleştirdik. Adayımız Kalfa Robert J. Wisniewski K. idi ... Bavaria Böl. Bü. L. Bü. Görevlilileri ile İskoçya Bü. L.dan Büyük Görevli ve Kardeşlerden ziyaretçiler sütunları süslüyordu.

Eski Asker Masonlar bayrak merasimini yerine getirdikten ve Bü. Gör.liler merasimle mabede alındıktan sonra, locayı Oklahoma Kızılderili Takımına devrettik.

Derecenin ilk kısmı olağanüstü bir güzellikle takdim edildiğinde iki sistem arasındaki benzerliklerle değişiklikleri seyretmek çok ilginç olmuştı. Bu ilk kısım tamamlanınca L. tatil edilerek yemek molası verildi. Bu arada Kızılderili takımı hazırlıklarını yaptılar ve her takım üyesi, kendi kabilesinin regalyasını kuşandı.

Çalışmanın ikinci kısmında Hiram Efsanesi canlandırıldı. Tanıdığımız ritüel aynen uygulanmış, ayrıca "Yonder Kitabı" diye bilinen duygu-

(1) Empire State Mason, Sonbahar 1999

sal bir hitabet parçası okundu. Kardeşlerin çoğu bu "Yonder Kitabı" hitabetinin kopyasını istediler.

Robert Wisniewski K.in Üstatlığa Yükseliş törenini babası Üs. Muh. Leo Wisniewski yönetti. Günün hatırasına özel işlenmiş Üs. önlüğü Robert Wisniewski K.'e 500'den fazla K.in alkışları arasında takdim edildi.

ÖMÜR BOYU ÜYELİK (Life Membership): (2)

Özellikle Amerika'da Ömürboyu Üyelik (Life Membership) yaygın bir finans aracı olarak kullanılmaktadır. Bu sistem hem Locaya hem de münferit kardeşlere avantajlar getirmektedir. Kardeşin artık, ömür boyu, aidat ödeme yükümlülüğü kalmayacaktır. Emeklilik döneminde, azalan gelirin karşısında aidat ödeme sıkıntısı olmaktan çıkar. Büyük Loca ve Loca da bankada toplu parayı işletme fırsatını bularak genel gelirini artıracak, gerekli yatırımlarını daha kolay finanse edecektir.

Ömürboyu Üyelik sisteminde üye bir defada, yaşına göre önceden belirtilmiş bir katsayı ile çarpılacak yıllık aidat miktarını öder. Örneğin: 21 - 39 yaş aralığı için bu katsayı x 20; 40 - 59 yaş aralığı için x 15 ve 60 + yaşları için x 10 olarak tesbit edilebilir.

BİR MASONUN GÖRÜŞ AÇISI: (3)

Mozart'ın yarattığı karakterlerden Tamino bir prens, Papageno ise Avamdan bir kuş yakalayıcısını canlandırırlar. Asilzade ve köylü, toprak, ateş ve suyun oluşturduğu üç büyük sınavdan geçmek üzere (bunu her üç derece olarak anlamalıyız), sosyal ve ailevi pozisyonlarına bakılmaksızın ve tesviyede buluşarak, Masonluğun ana ilkeleri olan eşitlik, kardeşlik ve yardımseverlik dersini verirler. Loca görevlileri de sembolik olarak gösterilirler: Kral Sarastro Üstadı Muhterem, Mabedin rahipleri de loca görevlileridir. Evrenin Ulu Mimarı İzis ve Oziris'tir. "Gece Kraliçesi" liberal düşüncüyü yasaklayan imparatoriçe Maria Theresa'dır. İki koronun metinleri tekrisde adaya okunan Landmarklardır: "Ömürboyu fazilet ve namus rehberimiz olsun. Ancak o zaman kötülük, günah ve sefahat yok olacak ve yeryüzü bir cennet olacaktır" (I. Bölüm, kapanış korusu) ve, II. Bölümün kapanış korusu: "Böylece cesaret galip gelecek ve fazilet yükselecek; akıl ve hikmetin defne yaprağından tacı ödül olacaktır".

(2) (Masonry Universal, Internet Locası web sitesinden)

(3) Mozart üzerine - (Steve Kujawa K., Loyola Üniversitesi Operası Koro Şefi)

Masonların Dünyasında Bir Gezinti

YURT İÇİNDEN HABERLER

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASI GÖREVLİLERİ

22 Nisan 2000 Cumartesi günü yapılan HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASI Konvan toplantısında Büyük Görevliler Kurulunun seçimleri yapılmış ve Büyük Üstad En Muh. Sahir Talât AKEV K.'in uygun gördüğü düzenleme sonucunda aşağıdaki şekilde göreve başlamıştır.

Bü. Üs.	En Muh. Sahir Talât AKEV K.
Ön. Bü. Üs.	En Muh. Tunç TİMURKAN K.
Bü. Üs. Kaymakamı	Pek Muh. Demir SAVAŞÇIN K.
Bü. Üs. Yardımcısı	Pek Muh. Ahmet ERMAN K.
Bü. Üs. Yardımcısı	Pek Muh. Yaşar AYSEV K.
Bü. I. Na.	Pek Muh. Tamer AYAN K.
Bü. I. Na.	Pek Muh. Ağâh ARAL K. (Dış İlişkiler Sorumlusu)
Bü. Sek.	Pek Muh. Haluk SANVER K.
Bü. Hat.	Pek Muh. Tanju KORAY K.
Bü. Haz. Em.	Pek Muh. Salih EVCİLERLİ K.
Bü. Has. Em.	Pek Muh. Ahmet ÖRS K.
Bü. Muhk.	Pek Muh. Ömer HARMANCIOĞLU K.
Bü. I. Tö. Üs.	Pek Muh. Kaya PAŞAKAY K.
Bü. II. Tö. Üs.	Pek Muh. Teoman GÜRGAN K.
Bü. Kut. Kit. Em.	Pek Muh. Çınar ŞAHENK K.
Bü. San.	Pek Muh. Ertekin ARASIL K.
Bü. Koriyucu	Pek Muh. Oryal GÜVENTÜRK K.
Bü. Gözcü	Pek Muh. Sabit AĞAOĞLU K.
Bü. Sek. Yard.	Pek Muh. Naif TİMUR K.
Bü. Hat. Yard.	Pek Muh. Sinan ÖNEM K.
Bü. Haz. Em. Yard.	Pek Muh. Cevat GÜREL K.

NUR (WASHINGTON DC) LOCASININ İSTANBUL TOPLANTISI:

21 Nisan Cuma günü NUR Locası İstanbul'da, ritüellerini bizlere sergilemek üzere, (K) Mâbedinde saat 17.00'de, bir Geçiş Töreni tertip etti. Terfi edecek bir Çırak K.le birlikte, Washington'dan heyet olarak geldiler. Locanın Üstadı Muhteremi En Muh. Robert Heyat K., İran kökenli bir Azerî Türküdür ve Washington Bü. L. Önceki Büyük Üstadıdır, Sürgündeki İran Büyük Locasını da kurmuş ve ilk Büyük Üstadı olmuştur. 2. Nâzır mazereti nedeniyle gelemediğinden, bu görevi Locanın kurucularından Celil Layiktez üstlenmiştir. Toplantıya Büyük Üstadımız, Washington Büyük Üstadı ve Büyük Görevli Kardeşlerimizden bazıları katılmışlardır.

Merasim tümüyle Türkçe icra edildi. Kullanılan ritüel, York Ritine göre Emulation'ın Türkçe'ye tercümesiydi.

Bu güzel olay, ne yazıktır ki hiç duyurulmamış, ancak iki gün önce, 19 Nisan Çarşamba günü, İstanbul'a gelen heyet başkanı, En Muh. Robert Heyat K.in telefonla araması üzerine tarafımızdan âdeta bir davet harekâtı başlatılmış ve bir telâş içinde Kardeşlere haber verilerek, taa Washington'dan gelen K.lerin kendi aralarında, boş sütunlara karşı merasimi icra etmeleri önlenebilmiştir. Ancak, saat 18.00'de, berasim he-

nüz bitmeden, resim sergisi nedeniyle tüm Büyük Görevlilerimiz locayı terk etmişlerdir. Kapanıştan 15 dakika önce, 18.30'da da, o gün çalışmakta olan locaların kardeşleri de mâbedi terk edince, sütunlar bir hayli tenhalaşmış olarak merasim sona ermiştir. Her şeye rağmen çok ilginç, aynı olmakla beraber çok değişik bir merasime tanık olduk.

Washington'dan gelen Kardeşler, iki Kalfa haricinde, ertesi günü olduğu gibi Konvanımıza katılmışlardır.

* * *

161 NUMARALI AKASYA MUH. L.'Sİ KURULDU

İstanbul vadisinde çalışmak üzere 161 matrikül numarası ile kurulan AKASYA MUH. L.'sının Açılış Töreni 12 Mayıs 2000 Cuma günü saat 19.00'da, Bü. Hat. Pek Muh. Tanju KORAY, Bü. 2. Tör. Üs. Pek Muh. Teoman GÜRGAN ve Bü. Pek Muh. Ahmet ÖRS KK. tarafından yapılmıştır.

Akasya Muh. L.'sının ilk dönem için seçilmiş görevlileri şu KK.'den oluşmaktadır:

Üs. Muh.	Fuat ALTINSOY
Ön. Üs. Muh.	Mahmut F. OMAĞ
I. Na.	Yavuz AKSEL
II. Naz.	Gündüz KARUL
Sek.	M. K. KURTOĞLU

TESVİYE dergisi AKASYA Muh. L.'sına çalışmalarında başarılar diler.

KERMES

Beyaz Eldiven Derneği hemşirelerimiz bursiyerlerimizin yararına geleneksel kermeslerini, bu yıl, 25 Nisan gününde Richmond Otel'i'nin salonlarında düzenlediler.

Nesrin Tanağar ve Nurten Özcan Hemşireler standlarının başında, nöbette.

YURT DIŞINDAN HABERLER

MANCHESTER'DA 9659 NUMARALI İNTERNET LOCASI ÜS. MUH. İS'AD TÖRENİ

Celil LAYİKTEZ

İnternette buluşarak Masonik çatı yapan K.ler resmî bir loca şekline girmek istediklerinde, olay önce yadırganmış, Büyük Locanın

muhafazakârlığı başta engel olmuş, sonra da İnternetin dayanılmaz yükselişi karşısında ve 1774 Numaralı Mellor^(*) Locasının sponsorluğu ile, Locaya berat verilmesi kararlaştırılmış ve 29 Ocak 1998'de, Doğu Lancashire Bölge Büyük Üstadı, Bölge Bü. Üs. Kaymakamı ve Bölge Bü. Üs. Yar. K.ler tarafından tahsis töreni icra edilmiş. Loca tekris ve terfi yapmamak

(*) 1774 Numaralı Mellor Locası 26 Eylül 1878'de, İngiltere'nin Ashton kentinde kurulmuştur.

üzere kurulmuştur. Tüm üyeleri Üstat Masondur.

Arada ben de üyesi olduğum bu locanın üye sayısı 150'yi geçti. İzmit depremi için Loca, Türkiye Büyük Locasına 1000\$ bağışta bulundu.

18 Mart 2000 tarihinde, Locanın üçüncü Üstadı Muhteremin is'ad edildiği törene katıldım. Her ne kadar Loca sanal ortamda faal ise de, her biri İngiltere'nin değişik bir ilinde olmak üzere, senede 3 gerçek toplantı yapmaktadır. Bu yıl Locanın 2. toplantısı 12 Ağustos tarihinde York Kentinde, 3. toplantısı ve "Ladies' Night" 14 Ekim'de Londra'da olacak. Gelecek sene Üstadı Muhterem olacak 1. Nâ. Florida'da, 2. Nâ. Amsterdam'da ikamet etmektedir. Toplantıya katılanlar arasında ABD, Kanada, Hollanda, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Türkiye, İskoçya ve İngiltere'nin her bölgesinden gelen K.ler vardı.

Törende bizim uygulamamızdan farklı gördüklerim:

1. 30 yeni K. teklif edilmişti. Yalnız arzu edenlerle görevlilerin katıldığı tek balotajla 30'u birden geçti.

2. Mesainin başında 1° tablosu 2. Nâzır kürsüsünün önünde, 2. dereceye geçerken, 1° tablosu kapanmadan 2° tablosu 1. Nâzır kürsüsünün önünde, 3. dereceye geçerken de 3° tablosu Üs. Muhteremin kürsüsünün önünde açıldı. Böyle-

ce, 3. derecede her 3 tablo birden açıldı.

3. 3. derecenin açılışında 5 ayrı işaret peş peşe verildi.

4. İs'ad töreninde efsane anlatılmadı.

5. Yeni Üs. Muh., Ön. Üs. Muh.'e bijusunu takarak Pisagor teoreminin sembolizmasını anlattı.

İs'ad merasimine 100'e yakın katılım olmuştu. Kardeş sofrasında Ön. Üs. Muhteremin yaptığı konuşmada, sanal ortamdaki zaman zaman çıkılarak gerçek toplantıların icra edilmesinin amacı, "ismin arkasındaki yüzü tanımaktır" dedi.

Yemek esnasında, bir. K. piyano çalarken, opera sanatçısı bir kardeş de "Üstadı Muhterem" şarkısını söyledi. Nakaratlar söylenirken, her kardeş yanındaki kardeşini kadehinin önce altına, sonra üstüne, sonra da ortasına kadehini vurarak şarkıya katıldı. Bir masanın üzerinde kıymetli, kıymetsiz bir çok hediye duruyordu. Satılan piyango biletlerinin çekilişi tatlı ve kahve servisinden önce yapıldı. 1000 £'a yakın toplanan para hase-nat işlerinde kullanılacak. Ben de hediye olarak 10 adet 90. yıl sergi kitabı ile 20 adet beyaz eldiven rozeti getirmiştım. Onlar da ayrıca, bağış karşılığı, koleksiyoncu K.lere satıldı.

* * *

ALBERTA BÜYÜK LOCASI (KANADA)

Shrine üyeliği: Kuzey Amerika'daki genel uygulamaya göre, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti veya York Ritinden gelerek 32°'ye ulaşan Kardeşler "Shriner" olabiliyor. İslam felsefesini inceleyen Shriner'ler daha çok kurdukları çocuk hastaneleri, yanık tedavi merkezleri, protez üretim atölyeleri, çocukların konuşma ve okuma zorluklarını tedavi klinikleri ile tanınırlar. Bu hasenat işleminde de para toplamayı bazen karnavala benzeyen gösterilerle gerçekleştirirler.

Alberta Büyük Locasından gelen son haberlere göre, bu jüridiksiyonda bulunan beş Kanada Shrine Mabedi, İskoç veya York ritlerinden gelmeyen, Üstat Masonları doğrudan kabule başlamışlar.

Alberta Büyük Locası üye profili:

Toplam üye sayısı: 8858+93 şeref üyesi.

Aktif Üyeler:

30 yaş altı	: %1.71
30 40 yaş aralığı	: %6.36
40 50 yaş aralığı	: %15.69
50 60 yaş aralığı	: %20.02
60 yaş ve üstü	: %56.22

* * *

GÜNEY AFRIKA BÜYÜK LOCASINDA YENİLENME

Güney Afrika Büyük Locası yeni binasına taşındı; Büyük Üstat ve Büyük Sekreter değişti; tüzükler ve Afrikaans dilindeki ritüeller revize edildi; tüm ritüellerdeki tutarsızlıklar ayıklandı.

* * *

KÖRLER İÇİN BRAY ALFABESİNDE RİTÜELLER

İskoçya Büyük Locası Kitaplığından aşağıdaki Bray (Braille) alfabesinde yazılmış kitaplar satın alınabilir:

Cıracak Mason Ritüeli
Kalfa Mason Ritüeli
Üstat Mason Ritüeli
Üstadı Muhterem İs'ad Ritüeli
Royal Arch Ritüeli

Bütün bu kitaplar İngiliz Emulation Ritine göre hazırlanmışlardır. Paketin üzerine "körler için kitap" ibaresi yazıldığında, sevkiyat her türlü posta masrafından muaf tutulacaktır.

Talep doğrudan İskoçya Büyük Locası Büyük Sekreterine, loca sekreteri vasıtasıyla yapılmalıdır.

Adres: Grand Secretary - Freemasons' Hall - 96 George Street
Edinburgh EH2 3DH - SCOTLAND

SYNOPSIS

Tesviye No. 45, May 2000

Cover: Grand Master M.W. Bro. Sahir Talât Akev has been reelected for a second and final term.

Inside front cover and next page: Views from the General Assembly, the ball and the Masonic artists exhibition

P.2: From the Editor.

P.3: The General Assembly, elections, prizes and ball.

P.9: The Masonic artists (ancient and new) exhibition: Paintings, photographs and sculptures. Only Masons whose works have been accepted by official museums have been exhibited.

P.4: Press article published in the "Sabah" about the Masonic artists exhibition.

P.15: Report of the Committes for the Relief of Earthquake Victims.

P.16: From our archives. After the revolution of the 27th May 1980, our Grand master who was the Under Secretary of State had been arrested and a General Assembly convoked to resolve the matter.

P.20: The Schaw statutes and the first minutes of Mary's Chapel Lodge, about a mason who had used a cowan in his works, thus knowingly breaking the Schaw statutes.

P.21: The heart of Robert Bruce, King of Scotland and the Knights Templar.

P.24: New acquisitions in our library.

P.25: Ottoman Cooking, learned paper by sister Sevim Gökyıldız.

P.26: Symbolism of the 7th hole of the "Zurna". The zurna is a type of flute having seven holes, but although the last one is never used, it has to be there for a good sound effect.

P.34: The things you are curious about: The Oklahoma indian degree, life membership, and Mozart as seen by the Chorus Chief of Loyola University.

P.36: New list of Grand Lodge Officers.

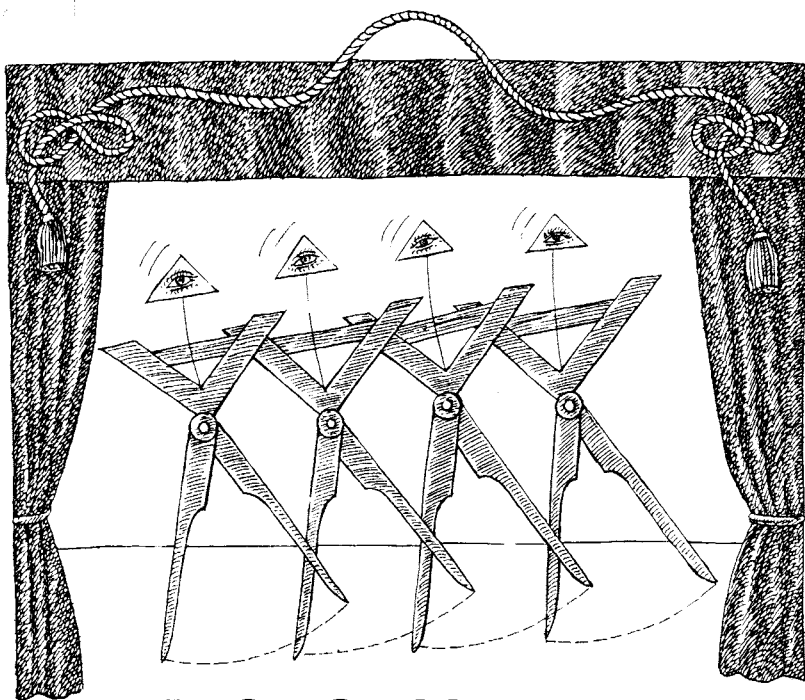
P. 37: Passing ceremony performed by the officers of Lodge NUR UD from Washington DC, in Istanbul. Lodge Nur is working in Turkish in Washington, its members are Turkish speaking brethren of different ethnicities. The Lodge Under Dispensation (UD) has to prove itself during a one year period before being officially consecrated. The consecration ceremony will take place on the 26th of May 2000, in Washington.

P.38: Installation ceremony of the W.M. of Internet Lodge No. 9639 in Manchester.

P.39: Rituals in Braille, from the Grand Lodge of Scotland.

JIRI SLIVA

Le Can Can Maçonique

	HEYKEL	PEYZAJ	PORTRE	SERAMİK	NATÜRMORT	3 ESER	4 ESER	5 ESER	7 ESER	8 ESER	5 KARMA SERGİ	9 KARMA SERGİ	10 KARMA SERGİ	13 KARMA SERGİ	17 KARMA SERGİ
MUSTAFA															
ERSEN															
HİLMİ															
AHMET															
YUSUF															
5 KARMA SERGİ															
9 KARMA SERGİ															
10 KARMA SERGİ															
13 KARMA SERGİ															
17 KARMA SERGİ															
3 ESER															
4 ESER															
5 ESER															
7 ESER															
8 ESER															

İSİM	KONUSU	ESER	KARMA SERGİ

Mason sanatçıların karma sergisi lokal salonlarında sanatseverlerin ilgisine sunulmuştur.

Şimdi lütfen, hangi sanatçı kardeşlerin, kaç eserle ve kaçınıcı karma sergileri olarak bu etkinliğe katıldıkları ve ne tür çalışmaları ile ünlendiklerini bulabilirmisiniz?

- 1- Ersen kardeş hiç resim çalışmaz, Ahmet ve Yusuf kardeşlerden az eserle katıldı; Mustafa ve Hilmi kardeşlerden daha çok karma sergiye iştirak etti.
- 2- Peyzaj ressamı sergiye en az eser veren, Adı Mustafa değil. Ahmet'le Yusuf'un biri seramikçi, diğeri de portreleri ile ünlü değil.
- 3- 7 eserle katılanın 13. karma sergisidir ve bu sergiye Yusuf kardeşten fazla eserle katılmıştır.
- 4- Şu çok karma sergiye katılmış sanatçı kardeş bu sergiye natürmortlarla iştirak etmedi. Mustafa kardeşin karma sergiye katılım sayısı, bu sergiye verdiği eser sayısından fazla.

44. SAYIDAKİ BULMACANIN CEVABI

ADI	BEKLENTİSİ	ZİYARET	OY
LUMUMBA	HATİP	26	57
BİBİ	HAZ. EMİNİ	19	65
TONGA	2. NAZIR	11	73
OKİTA	1. NAZIR	33	95
TİKİ	B. Ü. TEMSİLCİSİ	45	49

İKTİSADİ İŞLETMEMİZİN İNDİRİM KARTI UYGULAMASINI TAKİBEN SATIŞ VE TEŞHİR MAĞAZAMIZ DA HİZMETE GİRDİ

İndirimli alışverişlerimiz için Lo. Haz. Em.leri kanalı ile K.lere dağıtılmış bulunan indirim kartlarını takiben indirimli alışveriş anlaşması yapılmış bulunan üye işyerleri tanıtım katalogları da posta kanalı ile K.lere gönderilmiştir.

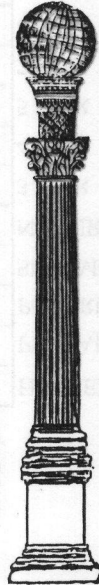
Kartını alamamış bulunan K.lerin Lo. Haz. Em.ne müracaat ile kartlarını almaları, herhangi bir nedenle adresine üye işyeri katalogu ulaşmamış olanların İktisadi İşletmemize müracaat ile katalog almaları,

Eş ve çocukları için ek kart arzu eden K.lerin Lo. Haz. Em. kanalı ile İşletmemize ivedilikle müraccat etmeleri rica olunmaktadır.

İndirim sistemi K.lerin katkısı ile genişleyeceğinden, uygun göreceğiniz firmaların işletmemiz ile temasını sağlamanızın hepimizin menfaati icabı olduğunu tekrar hatırlatırız.

Yeni satış ve teşhir mağazamız Nur-u Ziya sokak 19 numarada faaliyete geçmiş olup, aşağıda örnekleri verilen birçok ürün direkt olarak K. lerimize satılmaya ve/veya teşhir edilmeye başlamıştır:

- Beyaz eşya • Klima • Vakum temizleme cihazı
- Müzik aletleri • CD • Güneş gözlüğü • Cep telefonu
- Bilgisayar • Giyim • Deri eşya • Elektrikli ev aletleri
- Hediyelik eşya • Promosyon malzemeleri • Av tüfeği
- Fotoğraf filmi • Whisky • Şarap • Spor giyim • Aksesuar
- Kravat, çorap • Kuru çiçek • Biju, rozet • M.ik kitap, dergi
- Tiyatro, opera, konser biletleri (grup veya tek)

İşletmemiz ayrıca aşağıdaki hizmetleri K.lerin istifadesine sunmaktadır:

- Matbaa işleri
- Plaket, şilt imalatı
- Salon süsleme
- Tenue blanche organizasyonu
- Canlı müzik
- Tekne gezi organizasyonu
- Şehir içi, yurt içi / dışı gezi organizasyonu
- Bilgilendirme haberleşme panosu.

Tanıtım kartı ve üye işyeri katalogları İstanbul'daki K. lere dağıtılmış olup, Ankara ve İzmir vadilerinde üye işyeri çalışmaları devam etmektedir.

Bu vadilerimizde de üye işyeri çalışmalarının belirli bir seviyeye vardığı anda Üye işyeri kataloğumuz bu vadilerin üye işyerleri ve İstanbul, diğer ilaveleri ile birlikte güncelleştirilerek yenilenecek ve Ankara, İzmir vadilerindeki K.lerimizin tanıtım kartları dağıtılacaktır.

Her konuda temalarınız için:

İktisadi İşletme:

Aziz Azmet K.

Tel.: 0212 251 26 50 / 145

Kaya Kerim Ekinci K.

Tel.: 0216 418 21 31 Fax: 0216 418 21 33

Salih Evcilerli K.

Tel.: 0212 232 39 08 Fax: 0212 231 57 08

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

BU SAHİFELERDE
YER ALMAK İSTİYORSANIZ
"İKTİSADİ İŞLETME"DEN
AZİZ AZMET K.'İ
ARAYABİLİRSİNİZ
TEL. : (0 212) 251 26 50

MOZART - MASONİC MUSİC (CD) İTHAL

—○—
*Kardeşlik Muh. L.'sından
Yakup Almelek K.'in sözlerini
yazdığı Alper Almelek K.'in
bestelediği M.'LUK ŞARKISI
kaseti geliri DEPREM FONUNA
aktarılmak üzere mağazamızda
satışa sunulmuştur.*

KİNİTİK GRUBU

DEPREM MÜHENDİSLİĞİNDE BİLİMDEN UYGULAMAYA

"Bina Güvencesinde 30 yılı aşkın tecrübe, referans ve bilgi birikimi"

**S. SEMİH TEZCAN K.
ALİ MUTLU KÖYLÜOĞLU K.**

Merkez Ofis

Perpa Ticaret Merkezi, A-Blok, Kat: 13, No: 1964, Okmeydanı - İST.

Tel.: (0 212) 210 32 12 Pbx • Faks: (0 212) 210 40 10

www.kinetik.com.tr • info@kinetik.com.tr

SET TEKSTİL ÜRÜNLERİ PAZARLAMA LTD. ŞTİ. TÜRHAN ERGÜDEN

(Devrim)

- Türkiye distribütörü olduğumuz firmalar ve ürünleri:
- Jockey International - USA - Erkek, Bayan ve Çocuk İç Çamaşırları
- Richel S.A. - İspanya - Erkek Kravatları
- Keepers International - USA - Givenchy Markalı Erkek Çorapları
- C.W. Hall - İngiltere - Jockey Markalı Erkek Çorapları
- Johnstons of Elgin - İskoçya - Erkek ve Bayan kuzu yünü, devetüyü, angora ve kaşmir kaşkollar, eldivenler, battaniyeler.

Özel veya toplu ihtiyaçlarınız için İktisadi İşletmeyi veya bizi lütfen arayınız.

Ebekızı Sokak Sosko İş Merkezi B Blok No: 47-48 OSMANBEY

Tel. : (0 212) 241 62 88

Fax: (0 212) 233 22 58

MİMAR SİNAN DERGİSİNİN

ESKİ SAYILARI

SATIŞA SUNULMUŞTUR.

Beher Sayı: 100.000.- TL.

Müracaat:

İKTİSADİ İŞLETMENİN MAĞAZASI

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

ANADOLU SANAT
YAYINCILIK ve EL SANATLARI
İ. GÜNDAĞ KAYAOĞLU

(Özlem)

HEDİYELİK EŞYA - KİTAP - GRAVÜR

Anadolu medeniyetlerine ait bakır eserlerin tıpkı yapımları

Eski İstanbul harita ve gravürlerinin tıpkı basımları

Çini, Cam, Seramik vb. eşya

SEVİM KAYAOĞLU'NUN DAİMİ TEZHİP - MİNYATÜR SERGİSİ

Tünel Geçidi No. 15

Beyoğlu - İSTANBUL

Tel. : (0 212) 249 25 27 - 28

Faks: (0 212) 244 55 65

e-mail: kayaoğlu@arti.net.tr

AMC DELİVERY SERVICE - DAĞITIM HİZMETLERİ

AYDIN ÇELİKKOL

Türkiye'nin Her Yerine Ertesi Gün Dağıtım

Yurtdışı Dağıtım Hizmetleri

- Davetiye - Özel Evrak
- Fatura Mektup
- Kaligrafik Yazım
- Mailing - Broşür
- Expres Kurye
- Dağıtım Danışmanlığı

Yıldız Posta Cad. 36/1 Gayrettepe 80280 İstanbul Tel. : (0 212) 211 51 76
Cep: (Aydın Çelikkol K.) 0 542 431 17 04

İSTANBUL KRANIÖPLAST

Op. Dr. SERHAT TUNCER K.

- *Estetik ve Plastik Cerrahi*
- *Çene ve Yüz Cerrahisi*

Karanfil Sok. No: 26 1. Levent - İSTANBUL

Tel. : (0 212) 283 92 92 (4 Hat)

Fax: (0 212) 283 92 96

Cep Tel.: (0 532) 262 81 51

TESVİYE DERGİSİNİN

ESKİ SAYILARI

(SAYI: 1-30)

SATIŞA SUNULMUŞTUR.

Behar Sayı: 100.000.- TL.

Müracaat:

İKTİSADİ İŞLETMENİN MAĞAZASI

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

TESVİYE DERGİSİNİN ÜÇÜNCÜ CİLDİ (SAYI : 21 - 30) AZ SAYIDA SATIŞA SUNULMUŞTUR.	BU SAHİFELERDE YER ALMAK İSTİYORSANIZ "İKTİSADİ İŞLETME"DEN AZİZ AZMET K.'İ ARAYABİLİRSİNİZ TEL. : (0 212) 251 26 50
MURPHY'S DANCE BAR <i>Nezih Eğlence Mekânınız</i> İstanbul Divan Otel Tel. : (0 212) 296 76 36 Ankara Hilton Tel. : (0 312) 466 00 54 METİN MENAHEM K. (Akıl ve Hikmet)	GROUP METO <i>Davetlerinizde, Temel Atma ve Açılış Törenlerinizde Catering, Çadır, Süsleme, Ses Düzeni v.s. Hizmetleri</i> Tel.: (0 212) 266 28 04 METİN MENAHEM K. (Akıl ve Hikmet)
SWEPCO "SOĞUK PROSES" ÇATI ÜRÜNLERİ VE SİSTEMLERİ İLE SU YALITIMINDA KESİN ÇÖZÜM Özellikleri: • Tüm Hava Şartlarına Dayanıklı • Dünya Patentli ve Unique (Benzeri Olmayan) Ürünler • Özel Karışım ve Katkı Maddeleri İçerir • Esneklik - Termal Şoklara Dayanıklı • Hafif • Garantili • Uygulama Kolaylığı - Bakım / Onarım Kolaylığı • Güneş Işıklarını Yansıtma Özelliği ve Enerji Tasarrufu • Yanmazlık Özelliği • Çati Haricinde; Zemin, Duvar ve Metal Koruyucu Ürünler • 65 Yıllık Amerikan Teknolojisi ve 80 Ülkede Uygulama Firmanın Türkiye Distribütörü ve Anahtar Teslimi Uygulayıcısı: ATCO DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ. ÖMER PESEN (Burç) Tel: (0 216) 356 86 33 Fax: (0 216) 357 12 32 Cep: (0 542) 533 15 35	
İDA GRUP REKLAMCILIK VE MATBAACILIK BERKİ ERER (Boğaziçi) İDA GRUP, alanında farklı ve güçlü bir yapı. Uzman kadrosu ve çok yönlü hizmet ağıyla, tam 14 yıldır reklam sektörünün hizmetinde. Kaliteli hizmetlerinden yararlanmak için İDA GRUP'u arayın. • Açık hava reklamları (Yüksek direk reklamlar, bayi tabelaları, yön tabelaları, branda afişler) • Faturadan kartvizite ve broşüre tüm grafik tasarımları • Her türlü matbaacılık hizmetleri (Anlaşmalı matbaacılık) • Fuar-stand tasarımı, imalatı, projelendirme ve uygulaması • Basın ilanları • Mimarlık hizmetleri • Barkot basımı İDA GRUP REKLAMCILIK VE MATBAACILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ. Atatürk Caddesi No: 69 81530 Maltepe - İSTANBUL Tel.: (0 216) 352 05 26 - 371 93 82 Fax: (0 216) 352 94 38 Üretim fiyatlarından kardeşlere % 20 indirim uygulanır.	

MASON SANATÇILAR SERGİSİ

➡ 90. yıl etkinlikleri
çerçevesinde düzenlenen
Mason Sanatçılar Sergisini
Bü. Üs. En. Muh.
Sahir Talât AKEV K.
bir konuşma yaparak açtı.

Mason Sanatçılar
Sergimizin Açılış
Kokteyli. ↓

Your sophisticated choice for an unforgettable stay in Istanbul...

Sultanahmet
SARAYI
HOTEL-RESTAURANT

Torun Sokak No: 19 34400 Sultanahmet / İstanbul / Turkey
Phone: + 90 212 458 04 60 (PBX) Fax: +90 212 518 62 24
www.sultanahmetpalace.com

Tema: Görgü ve Birikim-Murathan Mungan,
İlhan Tekeli, Emine Onaran, Zeynep Göğüş, Tanıl
Bora, Söyleşi: Adalet Ağaoğlu, Nazif Topçuoğlu,
Desenler-Mehmet Koyunoğlu, Mimarî Tasarım
Kurguları-Jale İyemeydanlar,
Korumak & Zafere-Barbara
Foto Mağazası-İncirlioğlu,
Duydukları ile Sanat,
Yurtları, Öğrenci
Ak, Sanatçı, Behiç
İş Bankası, Bankası
Kent, Web Yitiren
Sokaklar, Yurtlar
Van Dyck, Oğorashi,
Suha Özkan, Muhammed Al Asad, Haluk Pamir,
Robert Powell, Michael Sorkin, Kausar Bashir
Ahmad, Şevki Vanlı, Bruno Zevi...

Bayilerde, Kitapçılarda, Tepe Mobilya, Tepe Home
ve Tepe Pazarlama Mobili Mağazalarında...

**2. Sayı
Çıktı**

